Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 1967 йил 12 декабрь, сешанба ◆ № 288 (13.848). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ГДР ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг Раиси Вальтер Ульбрихт бошчилигидаги Германия Демократик Республикаси партия-ҳукумат делегацияси расмий дўстона визит билан 11 декабрда Москвага келди.

Белоруссия вокзалида делегацияни Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров ва бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

Учрашув вақтида фахрий қоровул саф тортди ва Германия Демократик Республикаси билан Совет Социалистик Республикалар Иттифоқининг Давлат гимнлари ижро этилди. (ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ПРАГАДА БЎЛИШИ

ПРАГА. Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг ва Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан қисқа муддатли дўстона визит билан Прагага келган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Прагада бўлган вақтида Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, республика Президенти ўртоқ А. Новотний билан, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси ўртоқ Й. Ленарт ва ЧКП Марказий Комитети Президиумининг бошқа аъзолари билан суҳбатлашди. Суҳбатлар вақтида турли соҳаларда Совет—Чехословакия ҳамкорлигини янада ривожлантириш масалалари, шунингдек халқаро сиёсат ҳамда жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг баъзи масалалари муҳокама қилинди.

Суҳбатлар қардош партиялар билан давлатлар ўртасидаги муносабатлар учун характерли бўлган ўртоқларча самимият ва чинакам дўстлик вазиятда ўтди.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми ҳурматли меҳмон шарафига 9 декабрь шанба куни зиёфат берди. Зиёфатда Л. И. Брежнев ва А. Новотний ўртоқлар қадаҳ кўтариб нутқ сўзладилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев 9 декабрь кечқурун Москвага учиб кетди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев 10 декабрда Москвага қайтиб келди.

ЎЗБЕКИСТОН САБЗАВОТЧИЛАРИ ВА БОҒБОНЛАРИНИНГ ҚУРУЛТОЙИ

11 декабрда Тошкентда сабзавотчилик, боғдорчилик ва узумчилик илғорларининг республика қурултойи бўлиб ўтди. Қурултойга сабзавот ва полиз экинларидан, мева ва узумдан мўл ҳосил етиштириш усталари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, олимлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, саноат корхоналари, тайёрлаш ва савдо ташкилотларининг вакиллари, партия, совет ва касаба союз ходимлари тўпланган эдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Курбонов қурултойни очди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Г. А. Габриельянц 1968 йилда ва беш йилликнинг кейинги йилларида сабзавот, картошка, полиз экинлари, мева ва узум етиштиришни кўпайтириш чоралари тўғрисида доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Калинин район партия комитетининг секретари М. К. Камолов, академик Р. Р. Шредер номидаги республика боғдорчилик узумчилик ва виночилик институтининг директори М. М. Мирзаев, Самарқанд район партия комитетининг секретари А. Раҳматуллаев, Қорақалпоғистон АССРдаги «Нукус» совхозининг бош агрономи Р. Мажидов, Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги «Спецстрой» трестининг бошқарувчиси М. А. Аъзамов, Тошкент шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Г. И. Лебедев, Фарғона районидаги «Коммуна» колхозининг раиси Д. Ғойибов, Шаҳрисабз районидаги «Китоб» совхозининг директори О. Г. Горуци ва бошқалар қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов йиғилганлар олдида нутқ сўзлади.

Қурултой ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари В. Г. Ломоносов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат М. А. Абдураззоқов қатнашдилар.

Қурултой қатнашчилари беш йиллик планни барвақт бажариш ва 1970 йилда 1157 минг тонна сабзавот, 251 минг тонна картошка, 476,9 минг тонна қовун-тарвуз, 231,2 минг тонна мева, 303,2 минг тонна узум етиштириш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдиришга чақириб, республиканинг барча қишлоқ хўжалик қатнашчиларига, тайёрлаш ва савдо ташкилотлари ходимларига мурожаат қабул қилдилар.

Қурултой қатнашчиларига пойтахт театрларининг етакчи артистлари кучи билан катта концерт қўйиб берилди. (ЎзТАГ).

Суратда: қурултой қатнашчилари — Тошкент область Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз сабзавоткорларидан З. Комилов, Т. Толипов ва Р. Қурбонов.

И. Душкин фотоси, (ЎзТАГ).

ПОЛЬШАГА ВИЗИТ ТУГАЛЛАНДИ

СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико Польша Халқ Республикаси ташқи ишлар министри А. Рапацкийнинг таклифига биноан 6 декабрдан 10 декабргача расмий визит билан Польша Халқ Республикасида бўлди.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари В. Гомулка билан Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Циранкевич А. А. Громикони қабул қилдилар. А. А. Громико Польша Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Раиси Э. Охаб ҳузурида бўлди.

А. А. Громико билан А. Рапацкий ўртасида халқаро аҳволнинг муҳим актуал масалалари юзасидан батафсил фикрлашиб олинди. Европада хавфсизлик ҳамда Европада тинч муносабатларни ривожлантириш проблемаларига алоҳида эътибор берилди.

Министрлар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни янада кенгайтиришга доир бир қанча масалаларни ҳам муҳокама қилдилар.

Суҳбатлар самимий ва дўстона вазиятда ўтди ҳамда муҳокама қилинган барча масалалар юзасидан ҳар икки томоннинг фикри тамомила бир хилда эканлигини тасдиқлади. А. А. Громико А. Рапацкийни Совет ҳукуматининг меҳмони сифатида расмий визит билан Совет Иттифоқига келишга таклиф этди. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди. Визит пайти алоҳида келишиб олинади.

А. А. Громико ва унга ҳамроҳ бўлиб борган кишилар 10 декабрда Варшавадан самолётда учиб кетдилар ва Москвага келдилар.

БАЙРОҚДОРЛАР

БУГУН ТОШКЕНТДА РЕСПУБЛИКА ИХТИРОЧИ ВА РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАРИ ЖАМИЯТИНИНГ II СЪЕЗДИ ОЧИЛАДИ

Эл-юрт кунига ярайдиган одамлар тиниб-тинчимас бўладилар. Бу тоифадаги одамлар ишга ўз вақтида келиб, нормаларини орттириб бажарсалар ҳам, хотиржам бўлолмайдилар. Яна аллақандай ишлари билан кўпроқ наф келтириш ҳаракатида изланадилар. Уларнинг ана шу аллақандай ишлари аксарият маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш, тезлаштириш, сарф-харажатларни камайтириш, иш шароитларини осонлаштириш, ишлаб чиқарилаётган буюмлар сифатини яхшилаш билан якунланади.

Онахон Отаева ҳам шу хилдаги одамлар тоифасидан. Онахон Урганч шаҳридаги В. И. Ленин номли тикув фабрикасининг ардоқли ва мақтовли старший мастери. Ўзига топширилган ишни ҳамиша барчадан зиёда адо этади. Эпчиллиги, тадбиркорлиги, ишлаб чиқаришни такомиллаштиришдаги маҳоратига барча ҳавас қилади. Ҳавас қилганларича бор. Онахон учун ҳар дақиқа, ҳатто бир энлик қийтиқ ҳам қадрли. Корхонанинг бичиқчилик цехида тежамкорлик ҳаракатининг ташкилотчиларидан деб мақташади. Кийимликларни бичишнинг илғор усулларини қўллайди. Ҳар бир ишга ижодий муносабатда бўлади. Худди шу хислати билан иззат-обрў орттиряпти. Кийимликларни бичишнинг илғор усулларига бағишланган таклифлари кўплаб газламаларни тежаб қолишга, шулар ҳисобига қўшимча кийимликлар тикиб чиқаришга имкон бермоқда. Юбилей йилининг ўтган ойларида 16 таклиф берди. Онахоннинг бу рационализаторлик таклифларидан 8 тасини жорий этишнинг ўзи фабрикага йил сайин 12490 сўм фойда келтиради.

Бугун Тошкентда Ўзбекистон ихтирочи ва рационализаторлар жамияти ходимларининг II съезди очилади. Бу съездга билим ва маҳорати билан ишлаб чиқаришни такомиллаштиришга, техникани тараққий эттиришга муносиб ҳисса қўшаётган ижодкор ишчилар, инженер-техник ходимлар иштирок этади. Онахон Отаева сингари рационализаторлар ва ихтирочилар икки съезд орасида қилинган ишларни таҳлил этадилар, йўл қўйилган камчиликларни тузатиш тадбирларини ишлаб чиқадилар.

Дарҳақиқат, республикамиз ихтирочи ва рационализаторлари экономикани ривожлантиришига ўз ижодий меҳнатлари билан баракали ҳисса қўшаётирлар.

Ана шу ижодкорлар даврасида ўз меҳнати ва маҳорати билан эл-оғзига тушиб қолган жуда кўп кишилар бор. Қодир Шокиров деҳқоннинг ўғли эди. Политехника институтини муваффақият билан тамомлаб, табиий газдан бинокорлик материаллари саноатида фойдаланишнинг рационал усулларини таклиф қилди. Унинг мана шу соҳадаги илмий ишлари ва рационализаторлик таклифлари табиий газнинг халқ хўжалигини ривожлантиришдаги ролини намойиш этди. Унинг дастлабки таклифи аввал бир корхонада жорий этилган бўлса, кейинчалик кўпчиликка манзур бўлди. Ҳозир ана шу усулдан мамлакатдаги 16 та бинокорлик материаллари саноати корхонасида фойдаланиляпти. Бу таклиф йилига 174,7 минг сўм иқтисодий фойда келтириб турибди. Қўқондаги «Большевик» механика заводининг мастери К. Ҳусанбоев 28 рационализаторлик таклифи билан йил сайин корхонага 40 минг сўмдан зиёд фойда келтирмоқда.

Рационализатор ва ихтирочилар тиним билмас кишилар эканлигини юқорида таъкидлаган эдик. Улар шу ҳаракатлари билан катта иззат-обрўга сазовар бўлмоқдалар. Янгийўл тажриба колбаса заводининг директори, республикада хизмат кўрсатган ихтирочи Наби Жумабоев, Ўрта Осиё нефть саноати илмий-тадқиқот институтининг лаборатория мудири Обиджон Сафаев, Чирчиқ шаҳридаги ўтга чидамли ва қаттиқ қотишмалар комбинатининг участка бошлиғи Шомил Нуриддинов каби ўртоқларни ана шундай кишилар даврасига қўшиш мумкин.

Республикамизда Совет ҳокимияти йилларида халқ хўжалигини ривожлантириш борасида таърифга сиғмас улкан муваффақиятлар қўлга киритилди. Ўлка саноатининг энг кенжа тармоғи ҳисобланган газ саноатининг ўзи 1958 йилдагига қараганда қарийб 140 баравар юксалди. Машинасозлик, бинокорлик саноати, энергетика соҳасидаги ютуқларимиз ҳам беқиёс.

Мана шу юксалишларга республика рационализатор ва ихтирочилари катта ҳисса қўшдилар. Ижодкорлар сафи йил сайин кенгайиб бормоқда. Улар меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаш, мавжуд ускуналарни такомиллаштириш, маҳсулотларнинг сифатини яхшилаш ва чидамлилигини оширишга қаратилган таклифлари билан ижодкор деган юксак номни шараф билан оқлаб келмоқдалар. Халқ хўжалиги ходимлари орасида 33 мингдан ортиқ рационализатор ва ихтирочи иш олиб бораётганлиги кўнгилларни хушнуд этади.

Икки съезд орасида — 1963 йилдан то ҳозиргача рационализатор ва ихтирочилар республика жамиятининг бошлангич советлари 852 тадан 1505 тага етди. Уларда иштирок этаётган ижодкорлар 35416 тадан 65911 кишига кўпайди. Ҳисобот даврида рационализаторлар ва ихтирочилар 7 минг киши ортди.

Бугунги съездда ижодкорлар армияси Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига олган мажбуриятларини кўнгилдагидан ҳам зиёда адо этганликлари қувонч билан таъкидланмоқда. Рационализатор ва ихтирочилар юбилей йили жамғармасига илгари мўлжалланганидек 86,3 миллион сўм ўрнига 91,6 миллион сўм қўшдилар. Тошкент ва Фарғона, Андижон ва Самарқанд областларининг ихтирочи ва рационализаторлари энг яхши натижаларга эришдилар. Ҳозир ўлкамиздаги корхона ва ташкилотларда, хўжалик ва муассасаларда ишлаб турганларнинг ҳар саккизтасидан бири ижодкорлар ҳаракатида қатнашяпти.

Рационализатор ва ихтирочиларни техника тараққиётининг байроқдорлари деб атагимиз келади. Шундай дейилса арзигулик. Улар ҳамма соҳада юксалишга эришишимиз учун жон фидо қилиб келаётган одамлар. Инженерлар техникларга ва ишчиларга ижодкорлик сирларини қунт билан ўргатмоқдалар, ишчиларнинг кичик бир таклифларини ҳам иқтисодий жиҳатдан асослашда, расмийлаштиришда уларга ёрдам кўрсатмоқдалар. Оддий ишчилар билан мутахассислар ўртасидаги бундай ижодий ҳамкорлик мустаҳкамланиб бораётганлигини, техника тараққиётининг байроқдорлари сафи кенгайиб бораётганлигини таъкидлаш жуда кўнгилли.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

«Таштекстильмаш» заводида ишлаб чиқарилган тўқимачилик машиналари жаҳонга машҳур. Корхонанинг маркасини улуғлашда, такомиллашган тўқимачилик ускуналари яратишда завод ихтирочи ва рационализаторларининг муносиб ҳиссаси бор. Суратда: чапдан ўнгга — корхонанинг энг яхши рационализаторларидан қуюв цехининг бошлиғи Ҳамид Мирсаматов, слесарь Александр Кабанов, инженер-конструктор Роза Лендич ва слесарь Станислав Вержбовский ўртоқлар. Улар рационализатор ва ихтирочиларнинг бугунги республика съездига муносиб ижодий меҳнат совғалари тайёрладилар.

И. Глауберзон фотоси.

Деҳқон бўлсанг ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1967 йил 11 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

ОБЛАСТЛАР	(Планга нисбатан процент ҳисобида)
Тошкент	94,8
Хоразм	82,5
Бухоро	70,7
Фарғона	68,9
Сирдарё	64,3
Самарқанд	59,6
Қашқадарё	55,4
Сурхондарё	52,0
Андижон	51,5
ҚҚ АССР	33,1
Республика бўйича:	63,6

ОЛТИ ОЙ ИЛГАРИ

Беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш ҳақидаги партия ва ҳукуматимиз чақириғи биз — чўлқувар қурувчиларни ҳам янги меҳнат зафарларига отлантириб юборди. Коллективимиз аъзолари ўз зиммаларига янги, юксак мажбуриятлар олдилар. Уларнинг фикри-зикри беш йиллик топшириқларини 1970 йилнинг биринчи ярмидаёқ бажаришга қаратилди. Биз меҳнат қилаётган бешинчи механизациялашган кўчма колонна коллективи зиммасига Сурхон-Шеробод даштининг Бандихон чўлида бешинчи совхознинг 4 минг киши яшаши лозим бўлган қўрғонларини қуриш каби муҳим ва масъулиятли иш юклатилган.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг қарорига жавобан қурувчилар орасида социалистик мусобақа авж олиб кетди. Кўчма колонна аъзоларининг ҳаммаси, барча участкалар коллективлари ҳозирги кунда 1968 йилнинг февраль ойи ҳисобига меҳнат қиляптилар.

Биз партиямиз чақириғига жавобан, асрлар бўйи инсон қадами етмаган Шеробод, Сурхон чўлларида коммунизм иншоотлари қуришга, Гиламбобо, Сариқ, Қизириқ, Бандихон даштларида обод шаҳарчалар, уй-жойлар, маданий-маиший бинолар, ишлаб чиқариш объектлари барпо этишга отланганмиз.

М. ОЛЛОБЕРДИЕВ,
А. ЁҚУБОВ,
Сурхондарё областидаги 11-қурилиш трестининг бешинчи механизациялашган кўчма колоннаси прораблари.

ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Совет ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига баёноти

8 декабрда СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов Совет ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига баёнотини АҚШнинг СССРдаги элчиси Л. Е. Томпсонга топширди. Баёнотда Германия Федератив Республикасида айниқса янги ҳукумат тузилганидан кейин янги нацист ва милитарист кучларнинг активлиги кескин равишда кучайиб кетганлигига эътиборни жалб қилинади.

«Бошқа бир қанча давлатларнинг ҳукуматлари каби Совет ҳукумати ҳам шу нарсага диққат ва эътиборни бир неча марта жалб қилган эдики, — дейилади баёнотда, нацист ташкилотлар ва гуруҳларнинг фаолияти учун, милитаризм ва реваншизм идеологиясининг қайта тикланиши учун, агрессив ташқи сиёсат ва ҳарбий доктриналарнинг шаклланиши учун Ғарбий Германияда жуда қулай шароит вужудга келтирилди.

Ҳозирги кунда халқлар янги фактга рўбарў қилиб қўйилди: Германия Федератив Республикасида гитлерчи национал-социалистик партиянинг бевосита вориси бўлган национал-демократик партия сиёсат ва давлат майдонига чиқиб олди. 10-12 ноябрда Ганноверда шу партиянинг съезди бўлиб ўтди. Бу йиғин тамомила ошкора равишда, ҳаттоки расмий ҳукумат маъмурларининг ҳомийлиги остида ўтди.

Совет ҳукумати, нацистларнинг бу ғазаблантирувчи намойишига тааллуқли фактлар АҚШ ҳукуматига маълум бўлса керак, деб ўйлайди. Ҳар ҳолда Потсдам битимида қатнашган давлатлардан биронтаси шу фактларни четлаб ўтишга ҳақли эмас.

Ганновердаги съездда национал-демократик партия чегараларни қайтадан ўзгартириш чоғида «ўзини муайян доиралар билан чеклаб қўймасликка» қарор қилганлиги айтиб ўтилди. Лекин бу партия Гитлердан кўра камроқ нарсани даъво қилаётганлиги учун шундай қарорга келгани йўқ. Национал-демократик партия бошлиқларининг сўзлаган нутқларида Европанинг шарқи ва ғарби, шимоли ва жанубидаги шундай областлар ҳозирданоқ даъво қилинмоқдаки, ҳатто «Майн кампф» автори ҳам дастлабки маҳалларда бу тўғрида индамай туришни афзалроқ деб билган эди.

Национал-демократик партиянинг программ ҳужжатлари (бу ҳужжатларни тайёрлашда бундесвер офицерлари қатнашди, деб очиқ айтилди), «Германия бош штабини», «миллий олий қўмондонликни» ошкора қайта тузишни, тағин ҳам қудратлироқ ҳарбий-саноат машинасини вужудга келтиришни талаб қилмоқда.

Ганновердаги съезд минбарида расмий равишда эълон қилинган талабларнинг унчалик тўла бўлмаган рўйхатида, гитлерчи золимлар ва қотилларнинг «шарафи» қайта тиклансин, «янги авлод» герман милитаризмининг босқинчилик анъаналари негизида тарбиялансин, «мамлакатда мустаҳкам тартиб» ўрнатмоқ учун Германия Федератив Республикасида бундесвернинг ҳукмронлик мавқеи таъминлансин, деган талаблар бор.

Национал-демократик партия биттагина ва яккаланган ҳолдаги ҳодиса эмас, дейилади сўнгра Совет ҳукуматининг баёнотида. Бу партиянинг пайдо бўлиши, яшаб келаётганлиги ва фаолияти милитаризм, реванш ва ашаддий национал-шовинизм руҳи билан суғорилган ҳозирги кундаги бутун Ғарбий Германия воқелигида жуда ҳам аён бўлиб кўриниб турган нишоналарнинг бири, холос.

Бундан ўттиз йилгина муқаддам шовинизм ва одамхўрлик оғуси немис халқининг жуда катта кўпчилиги онгини заҳарлаб келган, уни мамлакатда бўлаётган воқеалар учун чинакам гражданларча масъулиятни ҳис қилишдан маҳрум қилиб қўйган эди. Нацизм ўз фаолиятини айрим сиёсий арбобларни ўлдиришдан бошлаб, Германияда оммавий террор режимини ўрнатган эди. Гитлерчилар ишни ўзга мамлакатларнинг территорияларини даъво қилишдан бошлаб, бутун-бутун халқларни қириб ташлашга ёки ўзларига қул қилиб олишга интилган эдилар. Ғарбий Германияда ўтмишнинг мана шу арвоҳлари тирилаётганлигини кейинги воқеалар кўрсатиб турибди.

Реваншчи кучларнинг ҳозир авж олиб кетганлигини кутилмаган ва айниқса тасодифан вужудга келган бир нарса деб ҳисоблаб бўлмайди албатта, чунки федерал ҳукуматнинг ўзи ўзининг бутун сиёсатини Европа давлатларининг мавжуд чегараларини тан олмаслик негизига қурмоқда.

Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг арбоблари янги нацизм билан сиёсий қон-қардошликдан воз кечишга уринаётганликлари ва баъзан уни сўзда ёмонлаётганликлари ҳеч кимни лақиллата олмайди. Национал демократик партия бошлиқларининг ўзи эса, ўзларининг талаблари билан ҳукумат тепасида турган ХДС партиясининг программ қоидалари ўртасида унчалик фарқ йўқлигини сир қилиб сақлаётганлари йўқ. Реваншизм ўзини қандай ном билан атамасин ва уни ким ўзида мужассамлантирмасин, Совет ҳукумати реваншизмнинг ҳамма тури ва кўринишларини рад қилади.

(Охири тўртинчи бетда).

РОДНЕЙ АРИСМЕНДИ ТОШКЕНТДА

Уругвай Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Родней Арисмендини ва унинг рафиқаси — Уругвай Компартияси пойтахт комитетининг аъзоси Альфира Лагасли де Арисмендини Ўзбекистон пойтахти 11 декабрда хурсандлик билан кутиб олди. Улар Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқига меҳмон бўлиб келишган эди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретарлари В. Г. Ломоносов, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг масъул ходимлари меҳмонларни Тошкент аэродромида кутиб олдилар.

Уругвайдан келган меҳмонлар Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишадилар, Тошкент ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойларини бориб кўрадилар. (ЎзТАГ).

● Андижонлик азаматлар табиат қийинчиликларини енгиб Ватан хирмонига 785 минг тонна «оқ олтин» тўкдилар.

● Ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 26,5 центнердан ортиқ ҳосил олинди.

● Тайёрланган пахтанинг 251.000 тоннадан кўпроғи «зангори кема»лар бункеридан тўкилди.

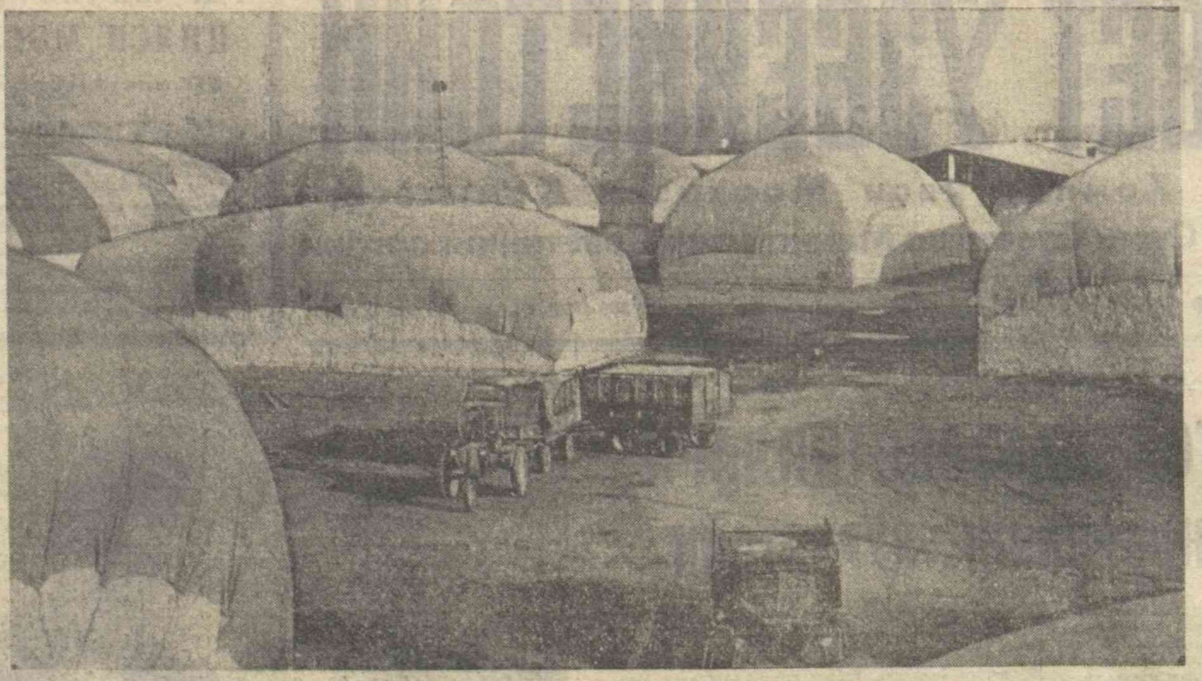

Областдаги Урмонбек пахта тайёрлаш пункти ходимлари бу йил 10 минг тоннадан кўпроқ сифатли «оқ олтин»ни қабул қилишди. Суратда: тайёрлов пунктининг кўриниши.

Г. Кечкин фотоси.

ҚИЙИНЧИЛИКЛАРНИ ЕНГИБ

А. ҲАЙДАРОВ,
Андижон область партия комитетининг биринчи секретари.

Барча совет халқи сингари андижонликлар ҳам юбилей йилида ҳормай-толмай меҳнат қилдилар ва экономикани юксалтириш йўлида олға томон дадил одим қўйдилар. Область саноатчилари ҳам, бинокорлари ҳам Октябрь олди меҳнат вахтасида туриб ишладилар. Ҳозир улар юбилей йилини муваффақиятли якунлаш арафасида туришибди. Областимизнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXIII съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, ажойиб ғалабаларга эришдилар. Давлатга пландаги 39400 тонна ўрнига 44822 тонна «кумуш тола» сотилди. Пилла тайёрлаш плани 126.4 процент бажарилди. Ленин, Андижон, Наманган, Чуст районларининг пиллачилари жуда юқори ҳосил олишди ва эришилган ғалабага катта ҳисса қўшишди.

Область колхоз ва совхозлари қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда ҳам салмоқли ютуқларни қўлга киритдилар. Дон тайёрлаш плани 126.1 процент, шу жумладан давлатга шоли сотиш плани 122,4 процент, тухум тайёрлаш плани 108,6 процент, ҳўл мева тайёрлаш плани 100 процент бажарилди. Шунингдек гўшт, жун, сабзавот ва бошқа бир қатор маҳсулотлар тайёрлаш планлари ҳам ортиғи билан адо этилди.

Андижон пахтакорлари юбилей йилида катта жасорат кўрсатдилар, оғир синовларга бардош бердилар. Улар ҳар йилгидан ҳам кўпроқ жон куйдириб меҳнат қилдилар. Натижада областимиз бу йилги мураккаб шароитда ҳам қадди-бастига яраша хирмон уйди. Республикамизнинг 4 миллион тонналик улкан хирмонига 785 минг тоннадан зиёд Андижон «оқ олтин»и тўкилди. Тайёрланган пахтанинг кўпчилик қисми биринчи сортларга қабул қилинди.

Миришкор пахтакорларимиз бу катта ғалабани осонликча қўлга киритмадилар. Уларнинг бу йилги ташвиши ҳаддан ташқари ортиб кетди. Андижон деҳқонлари кейинги бир неча ўн йил ичида бунақа қийинчиликка дуч келмаган эдилар. Бу қийинчилик баҳор ва ёзда юз берган кучли сув тошқинлари, устма уст ёққан дўл ва сел натижасида туғилди.

Энг ачинарлиси шуки, табиий офат чигит ердан униб чиққандан кейин рўй берди. Область хўжаликлари чигит экишни илгариги йиллардагига нисбатан жуда қисқа муддатда ва агротехника талаблари асосида ўтказган эдилар. Кўпчилик майдонларда чигит тупроқнинг ўз намига ундириб олинган ва ғўзанинг дастлабки парвариши кучайтириб юборилган бир пайтда — 17 майда рўй берган табиий офат область қишлоқ хўжалигига жиддий зарар етказди. Ўн минглаб гектар майдонда барқ уриб ўсаётган экин нобуд бўлди, кўпчилик ерни лойқа босди. Айниқса Андижон, Хўжаобод, Ленин районларидаги қатор хўжаликлар катта зарар кўрдилар.

Бурноғи йили сув танқислигини мардлик билан енгган омилкор деҳқонларимиз саросимага тушиб қолмадилар. Коммунистлар етакчилигида бутун область оёққа турди. Иш тўғри ташкил этилди. Ёш ҳам, кекса ҳам ерга тезроқ уруғ ташлаш ғамида бўлди. Техника бетиним ишлатилди. Уч кунга қолмай минглаб гектар ер қайта тайёрланиб, чигит ҳам экиб бўлинди. Бир неча ўн минг гектар ердаги қатқалоқ тугатилди. Ола уяларга уруғ ташланди.

Мурғак ғўзалар энди қаддини ростлаётганда — 29 майда қаттиқ дўл ёғди. Жуда катта майдонлардаги ғўза нобуд бўлди. Дўст дўстнинг бошига кулфат тушганда ярайди, дейди халқимиз. Избоскан, Балиқчи, Қўрғонтепа, Москва, Наманган ва бошқа районларнинг меҳнаткашлари табиий офатдан зарар кўрган хўжаликларга ёрдамга отландилар. Республика партия ва ҳукумати ҳам пахтакорларга катта ёрдам кўрсатди.

Бу ғамхўрликлардан илҳомланган азамат пахтакорлар тунларни кунларга улаб тиним билмай ишладилар. Уруғ униб чиқиши гумон бўлган майдонларга қайта-қайта чигит ташлашдан эринмадилар. Тажрибакор деҳқонлар қайта чигит экишни қаторлаб ўтказиш мақсадга мувофиқ, деган таклифни ўртага ташладилар. Область партия комитети бу таклифни қўллаб-қувватлади. Қайта уруғ ташланган ерларда чигит ундириб олиниши биланоқ яганалашга киришилди ва бу иш қисқа муддатда тугалланди.

Колхозчилар, совхозларнинг ишчилари сидқидилдан қилган қаҳрамонона меҳнат зое кетмади. Юксак уюшқоқлик, миришкорлик, олинган мажбуриятни бажариш учун астойдил қилинган ҳаракат қийинчиликларни енгиш ва асосий мақсадга эришишни таъминлади. Тошқин рўй берганда кўпчилик одамлар куз ҳақида ташвишланган эдилар. Меҳнат ва омилкорлик ҳамма нарсадан устун келди.

Қўриқ ерда мўл ҳосил етиштирган Бўз районининг пахтакорлари областда биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекдилар. Бу районнинг азаматлари давлатга пландан ташқари 4610 тонна пахта топширдилар. Задарё райони давлат омборига 35377 тонна ёки ўтган йилдагига нисбатан 4100 тонна кўп пахта туҳфа қилди. Чуст районининг ваъдасига вафодор деҳқонлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари бу йил ҳар қачонгидан кўра уюшқоқлик ва тадбиркорлик намунасини кўрсатдилар. Бу районнинг катта майдондаги ғўзасини дўл урган эди. Шунга қарамасдан чустликлар қийинчиликларни мардонавор енгдилар ва давлатга 62400 тонна пахта топшириб, планни муваффақиятли бажардилар. Бу, пландагидан 10300 тонна кўп. Районда ҳосилдорлик гектар бошига 29,5 центнерга етди.

Шуни алоҳида қайд қилиб ўтиш керакки, Чуст районидаги барча хўжаликлар шундай оғир шароитда ҳам социалистик мажбуриятларини тўла бажардилар. Охунжон Турсунов раислик қилаётган «Ўзбекистон» колхозининг пахтакорлари ҳосилдорликни кескин оширдилар. Улар гектаридан пландаги 24 центнер ўрнига 37.2 центнердан ҳосил олдилар. Райондаги Куйбишев номли, Навоий номли, «Коммуна» «Қизил Октябрь», «Москва» колхозларида ҳам ҳосилдорлик гектар бошига 32-35 центнерга етди.

Районда чорвачилик рентабелли тармоққа айланди. Бу район ҳар қути қурт уруғидан энг кўп ҳосил олиб, областда олдинги ўринлардан бирини эгаллади. Хоразмликлар ташаббусига қўшилган Чуст районининг меҳнаткашлари беш йиллик охиригача пландан ташқари 40 минг тонна пахта бериш, пилла тайёрлаш беш йиллик планини тўрт йилда бажариш, чорва моллар сонини 30 минг бош кўпайтириш, сабзавот етиштиришни уч баравар ошириш мажбуриятини олдилар. Районда келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин ҳозирланяпти, кузги шудгорлаш поёнига етай деб қолди.

Избоскан, Наманган, Балиқчи, Учқўрғон, Янгиқўрғон районларининг пахтакорлари ҳам ваъдага вафо қилдилар. Улар пландан ташқари минглаб тоннадан пахта бердилар. Уйчи, Андижон, Хўжаобод, Москва, Ленин, Қўрғонтепа районларининг пахтакорлари ҳам область хирмонига баракали ҳисса қўшдилар. Областда юзлаб колхоз ва мавжуд 13 совхознинг ҳаммаси пахта тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари муваффақиятли бажарди.

Областдаги кўпгина хўжаликлар ҳосилдорликни оширишга муваффақ бўлдилар. Янгиқўрғон районидаги Навоий номли колхознинг деҳқонлари 1670 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36 центнердан хирмон кўтардилар. Уйчи районидаги Ленин номли колхоз табиий офатдан қаттиқ зарар кўрганига қарамасдан 1300 гектар ернинг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил олиб, планни муваффақиятли бажарди. Колхозда ҳосилдорлик бултургига нисбатан бир центнер ошди. Бу хўжаликда юбилей йили плани ҳамма соҳалар бўйича тўла бажарилди.

Учқўрғон, Ленин, Москва, Бўз, Задарё, Наманган, Избоскан, Андижон, Балиқчи, Хўжаобод районларидаги Ленин номли, «Правда Востока», «Москва», «Янги турмуш», «Гигант», Калинин номли, «1 Май», Карл Маркс номли, «Октябрь», «Правда» колхозлари, 8 совхоз ва бошқа қатор хўжаликларда мўл ҳосил етиштирилди ҳамда пахта тайёрлаш йиллик плани ортиғи билан бажарилди.

Чуст районидаги «Ўзбекистон» колхозининг Қурбон Умрзоқов бошлиқ бригадаси аъзолари 45 центнерчилар ҳаракатини бошлаб беришган эди. Лабзи ҳалол деҳқонлар сўзларининг устидан чиқдилар. Гектаридан 52 центнердан ҳосил йиғиб олинди, давлатга пландагидан 190 тонна кўп пахта сотилди.

Наманган районидаги «Москва» колхозидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Мўминов, Қўрғонтепа районидаги «Бирлашган» колхозидан А. Исақулов, Ленин районидаги «Правда Востока» колхозидан К. Ҳакимов, Уйчи районидаги Ленин номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Баҳромов, Янгиқўрғон районидаги Навоий номли колхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. Иномов ўртоқлар бошлиқ ва бошқа пешқадам бригадаларда гектаридан 35-45 центнердан ҳосил кўтарилди.

Бу йил машина теримини ташкил этишда кескин бурилиш бўлди. Жами ҳосилнинг 251,5 минг тоннаси машиналар билан териб олинди. Совхозларда эса барча ҳосилнинг ярмидан кўпи машиналарда терилди. «Савай», «Учқўрғон», Ленин номли ва «Гулбоғ» совхозларида ялпи ҳосилнинг 75-95 процентдан кўпроғи машиналар бункеридан тўкилди. Ҳосил йиғим-терими даврида дала гвардиячилари алоҳида намуна кўрсатдилар. Машҳур механизаторлар Маннон Жалолов, Ҳафиз Полвонов ўртоқлар ўз машиналари бункеридан 355-391 тоннадан пахта тўкдилар.

Пахта далаларида кенг авж олган социалистик мусобақа ва унинг олий формаси бўлган коммунистик меҳнат ҳаракати ўнлаб ва юзлаб меҳнат қаҳрамонларини вужудга келтирди. Мавсумда 10 тоннадан ошириб пахта терган наманганлик Холинисо Ғозиева, избосканлик Ўғилхон Ризаева, учқўрғонлик Салимахон Сатторова, хўжаободлик Мўттихон Жумаева ва бошқалар шулар жумласидандир.

Андижоннинг шон-шуҳрати учун курашда қариялар ҳам жон куйдириб меҳнат қилдилар. Машҳур теримчи, Улуғ Ватан урушининг инвалиди, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Исомиддин Арабов бу йил яна пахтакорлар даврасида бўлди ва мавсумда 27 тоннадан ортиқ пахта терди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Эришилган муваффақиятлар партия ташкилотлари меҳнаткашлар ўртасида кенг кўламда олиб борган сиёсий-ташкилий ишларнинг самарасидир. Бу муваффақиятлар қишлоқ меҳнат аҳлининг коммунистик онглилиги, меҳнат ва сиёсий активлиги ўсганлигининг, партия ташкилотлари партиямиз сиёсатини тўғри тушуниб, унинг кўрсатмаларини изчиллик билан амалга ошираётганликларининг далилидир.

Район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари пахта йиғим-терими даврида ташкилий-сиёсий ишлар даражасини ҳар қачонгидан ҳам оширдилар. Меҳнат аҳлига яхши маданий-маиший шароит яратилди. Социалистик мусобақа байроғи баланд кўтарилди, кўпгина ажойиб ташаббуслар юзага келди. Қишлоқ коммунистлари энг оғир участкаларда шахсан намуна кўрсатиб ишлаб, пахтакорларни қийинчиликларни енгишга илҳомлантириб турдилар.

Етиштирилган ҳосилни териб олишда Андижон, Наманган, Ленинск шаҳарларининг меҳнаткашлари ҳам актив иштирок этдилар. Бугун ишга якун ясалаётган дамларда шаҳар меҳнат аҳлининг дўстона ёрдами ҳақида алоҳида миннатдорчилик билан гапирамиз.

Область партия ташкилоти далада бор ҳосилни охирги граммигача тезда йиғиштириб олиш билан бир қаторда, келгуси йил мўл ҳосили учун кузги-қишки ишларни кенг авж олдириб юборишни, чорва қишловига пухта тайёргарлик кўриб, уни муваффақиятли ўтказишни таъминлашни ўз олдига жанговар вазифа қилиб қўйди. Пайкаллар ҳосилдан тозаланиши биланоқ ғўзапояни юлиш, ерни ўғитлаш ва ҳайдаш учун машиналар комплекси юборилаяпти. Ишни тезлатиш учун барча ҳайдов тракторларидан икки сменада фойдаланиляпти, улар группа усулида ишлатиляпти. Ҳозир область далаларида уч мингга яқин ҳайдов тракторлари ишлаб турибди. Мавжуд майдонларнинг ярмидан кўпи сифатли шудгорлаб қўйилди. Ариқ-зовурларни тозалаш, ариқ ва каналларни бетонлаш ҳамда янги ер ўзлаштириш ишлари ҳам бутун чоралар билан кучайтириляпти.

Шуни ишонч билан айтиш мумкинки, Андижон пахтакорлари яқинлашиб келаётган Пахта байрамини келгуси йил мўл ҳосилига пухта замин яратиш учун курашни янада кучайтириш билан кутиб оладилар.

МАШИНА ТАЯНЧИМИЗ БЎЛДИ

Бир нарсага қувонаман. Қишлоқ аҳолисининг терим машинасига бўлган ихлоси тобора ортиб боряпти. Улар кирим билан чиқимнинг фарқига борадиган, терим агрегатининг афзаллигини тушунадиган бўлиб қолишди. Яқин-яқингача ҳам аҳвол бошқача эди. Кеча механизаторларга рўйхуш бермаётган деҳқон, бугун унга илиқ боқяпти.

Мен буни ўз хўжалигимиз мисолида айтяпман. Совхозимизда илгари терим машинасига унчалик эътибор берилмас эди. Чунки қўл теримига кўникиб қолгандик. Мана оддий бир мисол: бултур совхозимизда ялпи ҳосилнинг 40 процентини машинада териб олганмиз. Бундан беш-олти йил илгари эса жами ҳосилнинг 10-12 процентинигина машинада териб олардик. Бу йил эса 3230 тонна ўрнига 4130 тонна пахта машинада терилди. Бу, ялпи ҳосилнинг 56 процентини ташкил этади.

Мен бултур машина бункеридан 100 тонна пахта тўккан эдим. Юбилей йилида эса 200 тоннадан ортиқ пахта теришга сўз берган эдим. Сўзимнинг устидан чиқдим, 205 тонна пахта тердим. Ғаффор Холбоев, Йўлдош Нуриддинов, Н. Ҳакимов, Э. Самиев каби механик-ҳайдовчилар эса машинада 150-160 тоннадан пахта тердилар.

Мен яна бир нарсани айтишни истардим: машина терим муддатини қисқартириш, деҳқоннинг меҳнатини енгиллаштирибгина қолмасдан пахтанинг таннархини камайтириш имконини ҳам беряпти. Шу йилнинг ўзида совхозимиз 345 минг сўм ўрнига 555 минг сўм фойда кўрди. Пландан ташқари олинган соф фойда 210 минг сўмдан ортиб кетди.

Йўлдош ОРТИҚОВ,
Чуст районидаги Эзқули Худойбердиев номли совхознинг механизатори.

Бу йилги мураккаб шароитда андижонлик кекса деҳқонлар ҳам ўз фарзандларига кўмакдош бўлдилар. Суратда: Наманган районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг кекса деҳқонлари А. Отабоев (чапда) ва И. Нишоновлар ғўзани сифатли суғориб, яшнатиш ҳақида ўзаро маслаҳатлашаётган пайт.

И. Эмиров фотоси.

Худойбердиев номли совхознинг илғор механик-ҳайдовчиси Абдухалил Қўчқоров андижонлик механизаторлар даврасида ўзига муносиб ўринни эгаллади. У, «зангори кема» бункеридан 100 тоннадан ортиқ пахта тўкди. Суратда: А. Қўчқоров.

Ш. Османов фотоси.

ҲИММАТ

Пахта йиғим-терими авжи қизиган палла эди. Дала айланиб келаётиб, йўл ёқасидаги пайкалда тўхтадик. Поёнсиз пахтазорда ёлғиз бир киши гоҳ ўтириб, гоҳ тиззалаб пахта терарди. Нимагадир бир оёғини авайлаб силжирди. Шунга қарамай, у бир йўла уч эгатнинг пахтасини териб борарди. Ёши 50 дан ошган, сочларига оқ қиров қўнган бўлса ҳам ҳали бардам. Шундай чаққон ҳаракат қилардики, гўё чаноқлардаги жавоҳирлар ўз-ўзидан унинг этагига оқиб тушаётганга ўхшарди.

Беихтиёр унга яқинлашдик. Тахминда янглишмабмиз, бир оёғи ясама экан унинг. Ёғоч оёғини ниҳоятда эҳтиётлаб одимларди. Илгари бу кишининг таърифини кўп эшитганмиз. Аммо ўзини кўрмагандик. Мана бугун тасодифан учрашиш насиб қилди.

Ким экан у дерсиз? У машҳур теримчи, Улуғ Ватан уруши инвалиди, пенсионер Исомиддин Арабов экан. Тиниб-тинчимас бу киши бир вақтлар донг таратган машҳур теримчи эди. 18 ёшида белга этак боғлаб пахтазор денгизига ўзини отганлардан. Кунига хирмонга 500 килограммдан «оқ олтин» тўкиб бутун республикани ҳайратга солган ҳам шу киши. Ўзбекистонда биринчи бўлиб Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олган ҳам шу киши. Қўлда пахта теришда рекорд кўрсаткичга эришгани учун Ҳукуматимиз унинг кўксига Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ орденларини тақиб қўйган.

Исомиддин Арабов бир неча йил пахтачилик бригадасига раҳбарлик қилди. Ўшанда унинг бригадаси ҳосилдорлик жиҳатидан районда энг олдинги ўринни эгаллаган эди. У ҳам бригадирлик қилар, ҳам қўлига кетмон олиб ғўза чопарди. Терим вақтида эса элдан бурун белига этак боғларди. Ман-ман деган теримчи унинг олдига тушолмаган.

Уруш бошланиб қолди. Бригадир-теримчи эл қатори қўлига қурол олиб Ватан ҳимоясига отланди. Пахтазордагидек жанг майдонида ҳам ўзини ўтга урди. Маздок шаҳрини озод қилишда жасурлик кўрсатгани учун Исомиддин Арабов жанговар Қизил Юлдуз ордени билан мукофотланди. Лекин у жангда бир оёғидан жудо бўлди.

Давлат унга яхши шароит яратиб берди, ойига 120 сўмдан нафақа белгилади. Уй-жой, рўзғор ашёлари етарли, еяр-ичарданками йўқ, уйда ҳузур қилиб ётса бўлаверарди. Исомиддин ака деҳқон боласи эмасми, ногиронликни бўйнига олмади. Бекор ўтиришни ўзига эп кўрмади. Сал бўлса ҳам ҳамқишлоқларимга фойдам тегсин деб яна ишга шўнғиб кетди. Андижон область, Избоскан районидаги Калинин номли колхозда унинг ишига тан бермаган одам қолмади. У айниқса пахта маҳалида ўзини кўрсатиб қўяди.

Машҳур теримчи юбилей йилида яна ғайрат отига минди. Райондаги барча меҳнаткашларни шонли санага шахсий совға билан боришга ундади.

Исомиддин ака биз билан бўлган суҳбатда бундай деди:

— Фарзандларим Мунаввар, Миркомил ва Миролим мактабда ўқийди. Рафиқам колхозда ишлайди. Мен эса пенсиядаман. Ҳеч нарсага муҳтожлигим йўқ. Қарасам Тўйчибой Бўтаев бригадасида аҳвол оғир. Бригаданинг ери кўп, кучи оз. Вазиятни кўриб туриб жим ўтиролмадим, белимга этак боғладим. Терим маҳалида оиламиз билан дала шийпонига кўчиб чиқдик. Мавсум бошидан бери терган пахтам 27,5 тоннадан ошди. Бу менинг областимизнинг катта хирмонига қўшган озгина улушим бўлди.

Андижонда Исомиддин Арабов каби ажойиб, жуда ажойиб, олтин одамлар кўп. Улар бу йилги оғир шароитда яна пахтакорлар даврасида бўлишди.

А. ҚУРОНБОЕВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Юксалиш

Совхозимиз ҳақида гап борганда ҳамма даставвал комплекс механизациялаш даражаси ва унинг ҳал қилувчи звеноси бўлган ҳосил йиғим-теримини машиналаштириш кўлами билан қизиқади. Негаки, хўжалигимиз пахтанинг ялпи ҳосили ва ҳосилдорликни ошириш билан бирга, пахтачиликда техника прогрессини юксалтириш соҳасида эришаётган муваффақиятлари билан ҳам шуҳрат қозониб келмоқда. Коллективимиз ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш, айниқса ҳосил йиғим-теримини машиналаштириш соҳасида бой тажриба тўплади. Биз пахтани машинада теришни кенг жорий эта бошлаганимизга кўп йиллар бўлди. Бундан беш йил илгариёқ ялпи ҳосилнинг қарийб ярмини «зангори кема»ларда териб опа бошлаган эдик. Бу кўрсаткич йил сайин ошиб борди ва бултур 80,2 процентга етди.

Комплекс механизациялаш, хусусан машина терими маҳсулот етиштиришга қилинадиган харажатларни кескин камайтириш, унинг таннархини арзонлаштириш ва пахтачиликдан олинадиган соф фойданинг миқдорини кўпайтириш, пахтакорларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш имконини беряпти. Масалан, пахтачилик ҳали етарли механизациялаштирилмаган ва машина терими кенг жорий этилмаган 1954 йили бир центнер маҳсулот етиштиришга 7,3 киши-куни сарфланган бўлса, комплекс механизациялаш ва машина теримини йўлга қўйишда дуруст натижага эришила бошлаган 1964 йили 2,27 киши-куни сарфланди. Бу миқдор 1965 йили янада камайтирилиб 2,2 тага, бултур эса 1,9 тага келтирилди ва бир центнер пахтанинг таннархи 20 сўм 45 тийинга тўғри келди. Совхоз 1959 йили пахтачиликдан 227,1 минг сўм соф фойда қилган эди. Механизациялаш даражаси ортиб ва машинада терилган пахтанинг миқдори кўпайиб борган сари, маҳсулот етиштиришга қилинган меҳнат ва маблағ сарфи камайиб борди. Бинобарин пахтачиликдан олинган соф фойда кўпаяверди ҳамда 1966 йили 1 миллион 613 минг сўмга етди.

Бу ўз навбатида ишчиларнинг иш ҳақини оширишга олиб келди. Агар бир ишчининг ўртача йиллик иш ҳақи 1960 йили 820 сўмни ташкил этган бўлса, у 1963 йили 1300 сўмга, 1966 йили эса 1588 сўмга етди. Бу рақамлар меҳнат унумдорлигининг ва бунинг натижаси ўлароқ ҳар бир ишчи ҳисобига етиштирилган пахта миқдорининг ошиши билан бевосита боғлиқдир. Мисол учун, 1960 йили ҳар бир ишчи ҳисобига 5,57 тонна пахта етиштирилган бўлса, 1966 йилга келиб бу миқдор 14,8 тоннага етди.

Партия ва ҳукумат коллективимизнинг пахтачиликни юксалтириш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш соҳасида олиб борган кураши ва эришган муваффақиятларига юксак баҳо бердилар, совхозимизни Ленин ордени билан мукофотладилар. Олий мукофот деҳқонларимиз, механизаторларимиз ва мутахассисларимизнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшди, уларни юбилей йилида пахта етиштиришни янада кўпайтириш учун курашга илҳомлантирди.

Пахтакорларимиз бу йил 5680 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирдилар. Унинг ҳар гектаридан ҳозиргача 29 центнердан зиёд пахта териб олинди ва давлатга 16600 тоннадан ортиқ юқори сифатли «оқ олтин» сотилди. Механизаторларимиз эса 12300 тоннадан ортиқ пахта териб беришди. 180 механик-ҳайдовчининг ҳар бири ўрта ҳисобда қарийб 70 тоннадан пахта терди.

У. САРИМСОҚОВ,
Ленин орденли «Савай» совхозининг директори, СССР Олий Советининг депутати.

ПЕШҚАДАМЛАР

Наманган шойи тўқиш фабрикаси коллективи улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини катта меҳнат зафарлари билан нишонлаш учун мусобақани кучайтириб юборди. Мусобақада Турсуной Тўрабоева, Ҳавохон Қурбонова, Боқижон Турғунов, Ҳамида Усмонова сингари ўнлаб ишчилар пешқадамлик қилаётирлар. Улар смена топшириқларини ҳамиша 120-150 процент адо этмоқдалар.

Шойи тўқувчилар ўтган йили 6 миллион 385 минг метр ўрнига 6 миллион 764 минг метр газлама ишлаб чиқарган эдилар. Улар бу йил камида 7 миллион 461 минг метр аъло сифатли кийимликлар тайёрлаш ҳаракатини қилмоқдалар. Ана шу ҳаракатнинг самараси натижасида ўн бир ойлик план муддатидан илгари адо этилди. Планга қўшимча анчагина маҳсулот тайёрланди. Йиллик план 25 декабргача адо этилади. Шойи тўқувчилар ана шундай аҳд билан ишламоқдалар.

Қ. МАЛИКОВ.

ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ

ХОРАЗМДА ҚОРАҚАЛПОҚ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ

Машъал Хоразмда қорақалпоқ адабиёти ва санъати кунлари бошланди. 10 декабрда қардош қўшни қорақалпоқ элининг талантли санъаткорлари, адабиёт намояндалари қадимий ва навқирон Хоразм диёрига дўстлик ташрифи билан келдилар.

Навқирон Амунинг икки қирғоғига ўрнашган бу икки ўлка бир ота-онанинг эгиз фарзандига монанд.

10 декабрь якшанба куни область партия комитети сиёсий-маориф саройида хоразм ва қорақалпоқ адабиёти ва санъати кунларининг тантанали очилиш маросими бўлди. Ўзбекистон КП Хоразм область комитетининг биринчи секретари Б. Раҳимов кириш нутқи сўзлаб меҳмонларни самимий табриклади.

Ўзбекистон КП Қорақалпоғистон область комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов ўз нутқини ўзбек ва қорақалпоқ халқларининг традицион дўстлигига бағишлади.

Тантанали маросимда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Нишонов нутқ сўзлади.

Шунингдек, йиғилишда Ўзбекистон КП Марказий Комитети маданият бўлими мудири С. Шермуҳамедов, республика маданият министрининг биринчи ўринбосари С. Камолиддинов, ҚҚ АССР ва Хоразм областининг раҳбар ходимлари иштирок этдилар. Кечқурун Огаҳий номли Хоразм театри биносида қорақалпоқ санъаткорлари катта программада концерт қўйиб бердилар.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КАФТИНГДА ҚУЁШ

Пискентлик Ҳаким полвон ҳамиша ишни дўндириб қўйса ҳам, гапда сал йўқроқ дейишади. Лекин бу одамнинг қўлига бир туп ғўзани бериб қўйсангиз пахтачилик илми ҳақида, деҳқончиликнинг ҳисоби-абжади тўғрисида сира тутилмай соатлаб гапира оларкан. Ҳамқишлоқлари ҳазиллашиб:

— Баъзи нотиқлар қоғоздан кўзини уздими, гапиролмай қолади. Ҳаким полвон ҳам шунақа: ғўза унинг тезиси, шунга қарамаса, гапира олмайди,—дейишади.

Бундан уч-тўрт йил муқаддам «Савай» совхозига борганимда, директори Узоқбой Саримсоқов худди Ҳаким полвонга ўхшаш бир азаматни мақтаб:

— Ажойиб одам, эртаю-кеч даладан бери келмайди. Эгатларни оралаётганда ғўза билан гаплашади. Нимжонроқ ғўзани кўрса: «Ҳа, жоним, сенга овқат етмай оч қолдингми, сув етмай чанқаб қолдингми», деб аҳвол сўрайди деган эди.

Марҳум отахонимиз, Ўзбекистондаги барча деҳқонларни пахтакорлик шарафини, пахтакорлик касби-корини улуғлашга чақириб бонг урган Мамажон ота Тошматов далага, ғўзага қараб туриб шундай пурҳикмат гапларни айтардики, жаҳондийда деҳқон худди бахшига, қўшиқ тўқиётган оқинга ўхшаб кетарди.

— Пахтамиз — бахтимиз, деб бекорга айтмаймиз, — деган эди қария. — Волидамиз туққанида бизни йўргаклаган мато пахтадан, белимиздаги белбоғимиз ҳам пахтадан, байроғимиз ҳам пахтадан, чироғларим!

Мен яқинда Мирзачўлни, Фарғона водийсини айланганда, Мамажон отани, Мелиқўзини эслатадиган, Ҳаким полвон билан бемалол беллашишга қодир миришкор пахтакорларни учратдим, улар билан ҳамсуҳбат бўлдим. Бу оддий, камтар, заҳматкаш, донишманд кишиларнинг пахта ҳақидаги гаплари «оқ олтин» мадҳиясидек, меҳнат таронасидек янграрди.

Улар касби-корига, шу саҳий заминга астойдил меҳр қўйган, ихлос билан меҳнат қилаётган, иссиқ-совуқда ҳам эринмайдиган, қийинчиликлардан қолимайдиган, ҳақли мақтовлардан эса кибр-ҳаволаниб кетмайдиган танти, субутли, вазмин, ор-номусли одамлар. Пахтанинг ишқи, деҳқончиликнинг завқи уларнинг суяк-суягига сингиб кетган, ҳар биримизнинг олтин бешигимиз бўлмиш ерга муҳаббат уларнинг қон-жонига она сути билан жо бўлгандир.

Мирзачўл воҳасини кузак палласида кезарканман, бундан олти-етти йил муқаддам 6-совхозга борганимни эсладим. У вақтда Қозоғистонга қарашли «Пахтаорол» совхози чиндан ҳам пахта денгизидаги машҳур ягона оролллардан эди. Олтинчи, бешинчи совхозлар энди оғизга тушган эди. Ҳозир бу улкан денгизда, Мирзачўл денгизида шундай маёқлар — «оқ олтин» ороллари кўпки, чўлга бултур келган бўлсангиз, совхозларни адаштириб қўйишингиз, совхоз посёлкаларида, кўчаларида истаган жойингизни топа олмай гангиб қолишингиз турган гап. Пахтамиз мадҳиясини куйлаётган, пахтачилик истиқболини ўйлаётган кишилар ернинг жамолини очиб, Мирзачўлга нур киритяптилар, денгизларни, дарёларни жиловлаб, уларнинг тизгинини қўлларига маҳкам ушлаб, қақроқ жойларга, халқуми қуриб ётган чўлларга бошлаб келмоқдалар.

25-совхоз яқингача қадар Мирзачўл харитасида йўқ эди. Олтмишинчи йилларнинг бошида «Пахтакор» совхози боғларида дастлабки кўчатлар энди ўтқазилаётган эди. Ўртоқ Аҳмад Қулбеков директор бўлган 25-совхоз бу йил қарийб 10 минг тонна пахта берди. Бу совхоз 5-6 йил ичида 8 минг гектар ерни пахтазор, 70 гектар ерни боғ, 100 гектар ерни полиз қилди. Пахтаси ҳам, мева-чеваси, ковун-тарвузи ҳам, резавори ҳам, чўлнинг ўзидан чиқяпти.

Совхоз ишчиларининг кўпчилиги энди бир қаватли ғиштин, олдида полизи, боқчаси, сал нарироқда қўй-мол асраладиган жойи бор уйларда яшамоқдалар. Совхоз директори ана шу уйлардан сал нарироқда чўлнинг шароитини, деҳқоннинг ҳаётини ўйламай-нетмай қурилган икки қаватли уйларни янги жойлар билан таққослаб туриб, деди:

—Калаванинг учини энди топиб олдик. Деҳқон халқи чигит экишдан олдин кўчат ўтқазади, ўзи чуқур илдиз отмагунча кўнгли тўлмайди.

Шу совхозда Абдуназар Мамараҳимов, Яхшилик Эшбеков, Раҳим Қўзиев, Сулаймон Душабоев сингари шоввозлар бор. Улар биринчи бўлиб чўл шамолига кўкракларини қалқон қилиб тутиб берган кишилар. Шу шоввозлар машинага таяниб, совхознинг шон-шуҳрати деб юрган гвардиячилар.

— Ҳолва деган билан оғиз чучимаганидек, — деди совхоз директори ўртоқ А. Қулбеков,—нуқул пахта деган билан иш битмайди. Аввало одамларнинг турмуши, маишати тўғрисида ўйлаш керак. Биз шундоқ иш тутдик. Одамларнинг ғамини едик. Шундан кейин улар пахтага меҳр қўйишди.

Худди шунақа гапни Марказий Фарғонада, Наманган районидаги «Москва» колхозининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Қосимжон Мамадалиевдан ҳам эшитдим.

Бу колхознинг шу йил баҳорда кўрган қийинчиликлари ҳақида икки оғиз гапирмасдан бўлмайди. Кўкламда 500 гектар ерда ғўза яшнаб турганида сел, дўл экинни ер билан яксон қилиб кетди. Чигитни қайта экишга тўғри келди. Бошқа кўпгина қийинчиликлар ҳам миришкор деҳқонлар бўлмаганида ишнинг белига тепиши мумкин эди. Лекин қўлини қаерга узатса етадиган деҳқонлар табиат ўжарлигига сўз беришмади. Колхоз барча қийинчиликларни мардонавор енгиб, мўлжалдагидан ортиқ ҳосил кўтарди. Ҳозиргача 1300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 33 центнердан, жами 4300 тонна пахта топширилди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Муҳсиддин Мўминов, Чўлпоной Қудратиллаева ўртоқлар бошлиқ бригадалар гектаридан 41-42 центнердан ҳосил олиб, мажбуриятни ҳам ошириб бажардилар. Колхозда бунақа бригадалар битта-иккита эмас.

—Оғир шароитда ҳам оқсаб қолмадиларинг, Қосимжон ака, бунинг бирон сири борми?—деб сўрадим раисдан. У ўйлаб туриб, жавоб берди:

— Пахта — кўпчиликнинг иши. Қишлоқдаги ҳамманинг иши. Жонбозлик талаб қиладиган иш. Ҳаммани ўз майлига қўйиб бердик. Деҳқонларнинг иссиқ-совуғидан хабардор бўлиб турдик.

Раис теримнинг долзарб пайтларида ҳам махсус бинокорлар бригадаси колхозчиларга янги уй қуриш, ремонт талаб жойларни суваш-чаплаш билан банд бўлганлигини сўзлаб берди.

Севикли Ўзбекистонимизнинг пахтаси 4 миллион тоннадан ортиб кетди. Бу чўнг хирмонда фарғоналикнинг ҳам, сирдарёликнинг ҳам, тошкентлик азамат пахтакор-у, бухоролик шоввознинг ҳам, андижонликлар, хоразмликларнинг ҳам, етти яшардан етмиш яшаргача—ҳамманинг ўзига яраша ҳиссаси, қалб қўри, кўз нури бор.

Шунча ҳосилни бир ерга жамлаб ғарам қилсак, улкан тоғлардан ҳам юксак осмонўпар ғарам бунёд этилади. Шунча ҳосилни битта чаноққа жойласак, қуёшдек нур таратувчи хирмон пайдо бўлади. Ўзбек халқининг забардаст қўлида, меҳнат шарафи билан қадоқланган кафтида қуёш янглиғ, балки ундан ҳам саҳийроқ чаноқ порлаб турибди. Бу ҳаётбахш чаноқнинг пишиқ, узун, латиф, майин толалари халқимиз жон ришталари билан туташдир. Кафтига қуёш қўндирган, ваъдасини вафо билан улуғлаган лафзи ҳалол халқимизга офарин!

Ҳамид НУРИЙ.

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

Тошкентдаги В. И. Ленин номли майдонда бинокорлик соҳасидаги барча ютуқларимизни кўз-кўз қиладиган иморатлар кетма-кет қад кўтармоқда. Ана шу иморатларни қуришда 11-қурилиш трестининг бинокорлари намуна бўлишяпти. Юқоридаги суратда: илғор электр пайвандчи В. Мелькумов ва Ю. Нестеренко ўртоқлар. Улар смена топшириқларини ҳамиша 170-200 процентдан адо этишга муваффақ бўлмоқдалар. Пастдаги суратда: смена нормаларини 170-180 процент адо этаётган пешқадам қурувчилар П. Жулшибеков ва унинг умр йўлдоши В. Жулшибекова ўртоқлар.

А. Тўраев фотолари.

СПОРТ янгиликлари

ПОЙТАХТ БИРИНЧИЛИГИ

Марказий «Пахтакор» стадионидаги шахмат-шашка клубида республикамиз пойтахти мактаб ўқувчиларининг шаҳар биринчилиги учун шахмат фестивали мусобақалари бошланди. Шахмат мусобақаларида Тошкент мактабларининг энг кучли 42 ўқувчиси куч синашаяпти.

З. ЙУЛДОШЕВ.

ЧОРА КЎРИЛАДИ

30 ноябрь куни «зангори экран»лар орқали Чехословакиядан олиб кўрсатилган, «Спартак» (Трнава) — «Торпедо» (Москва) командаларининг ўйинини томоша қилган футбол ишқибозлари майдон эгаларининг спортчига ёт бўлган хатти-ҳаракатларидан қаттиқ ранжиган эдилар. Шу муносабат билан Трнава шаҳрининг «Спартак» жамияти комитети қўполлик қилган спортчиларга жазо кўрилишини хабар қилди.

РИНГДА ЁШЛАР

Уч кун давомида пойтахтимиздаги Охунбобоев номли медицина билим юрти спорт залида ёш боксчилар ўртасида республика биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Бунда 18-20 ёшдаги боксчилар учрашдилар.

Р. Рихсиев, А. Қодирохунов, А. Файзиев, Н. Ғуломовлар барча учрашувларни кўтаринки руҳда ўтказиб, юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Жиддий спорт курашларидан сўнг ўз вазнлари бўйича қуйидагилар чемпион бўлишди: В. Белинский, («Спартак») М. Маъмиров («Буревестник») Н. Ғуломов («Динамо») Ф. Османов («Спартак»), А. Қодирохунов («Спартак»), М. Соатов («Меҳнат резервлари»), А. Шилов («Старт»), Р. Рихсиев («Динамо»), А. Анфимов («Спартак») В. Матвеев («Локомотив») ва А. Палагин (Тошкент области).

Ёш чемпионларнинг аксарияти Тошкент шаҳридан. Фақат самарқандлик А. Анфимов область вакиллари ўртасида ягона ғолиб бўлди.

ЯНГИ СПОРТ МАСТЕРЛАРИ

Тошкентдаги Армия спорт клуби жамияти (раиси Г. Артёмов) 12 спорт мастери ўрнига ҳозиргача 25 спортчини спорт мастери қилиб етиштирди. «Спартак» жамияти ҳам СССР спорт мастерлари тайёрлаш планини 150 процентдан ошириб бажарди. Меҳнат кўнгилли спорт жамияти (раиси Н. Бойженов), «Пахтакор» кўнгилли қишлоқ Совети (раиси Ф. Шокиров) жамияти бу соҳадаги планларини анча ошириб адо этишди.

Абулқосим Лоҳутий 30-йилларда Тошкентда бўлиб, Ўзбекистон радиоси орқали ўз асарларини ўқиган. Бу нодир сурат ўша йиллари фотомухбиримиз И. Глауберзон томонидан олинган.

А. ЛОҲУТИЙ.

РАҲНАМО — ПАРТИЯМИЗГА

Жилодор руҳу қалби покимиздан биз очиб дафтар,
Салому ҳурматимиз йўллагаймиз сенга, эй раҳбар,
Коммунизм партияси, оқилу соҳибзаковатсан,
Зафар байроғимиз ҳам омили бахту-саодатсан,
Ҳақиқатдўст халқим олдида шармандадир душман,
Қора юз ёвлару аммо элимнинг чеҳраси равшан.
Фасодчи фитнагарларга жаҳон аҳли ўқур нафрат,
Ҳалойиқ нафратига учрагай ҳар фитнагар албат.
Мунаввар партиямиз нури бирлан йўлимиз ҳар дам,
Дилимиздир мусаффо-ю ирода қатъий, мустаҳкам,
Бағишлар партиямиз қудрати бизларга куч-қувват,
Зафарлар сари бошлаб борғуси у бизни ҳар навбат.
Фараз этсак дарахт партиямиз, элдир анга томир,
Ажойиб қаҳрамон бу эл эрур ҳар ишга ҳам қодир.
Шу партия йўлига қарши бўлган йўлга бормасмиз,
Унинг йўли билан бормоқдамиз, ҳаргизда толмасмиз.
Бутун дунёга тинчлик — ушбу жанговар нидомиздир,
Баланд оламаро янграр — ҳароратли садомиздир.
Урушга қарши, зулму гиналарга қарши биз ҳар чоғ,
Борармиз олға сафда, партиямиз сўзидир байроқ.
Шу байроқ эрксевар эллар бошининг соябонидир,
Шу байроқ биз учун бахту — зафарлар посбонидир.
Ҳамиша партиямизга садоқатли, вафолимиз,
Шу партия даҳоси бирла ғолиб раҳнамолимиз.
Ўтар ойлар, ўтар йиллар, бироқ дилда яшар мангу —
Унинг меҳри, ки бордир то жаҳон узра башар мангу.

Васфий таржимаси.

Абулқосим ЛОҲУТИЙ

(ТУҒИЛГАНИГА 80 ЙИЛ ТЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН)

Абулқосим Лоҳутий тожик совет адабиётининг Садриддин Айнийдан кейинги йирик намояндаларидан бири ҳисобланади.

Умрининг талай қисмини она юрти Эронда ўтказган ва 1905—1911 йиллардаги революцион ҳаракатларнинг актив иштирокчиларидан бири бўлган шоир реакцион доиралар томонидан қаттиқ таъқиб остига олинди. Ҳақ сўзи, халқ ҳуқуқини ҳимоя қилгани учун у аввал ўлимга ҳукм қилинди, кейин бу жазо Бағдодга сурғун қилиш билан алмаштирилди. Ана шу йилларда шоир феодал тузумини қоралаб бир қатор шеърлар, ғазаллар ёзди. Унинг халқни озодликка, исёнкорликка ундовчи оташин шеърлари омма орасида кенг тарқалди ва шуҳрат қозонди.

Абулқосим Лоҳутий 1887 йилда Ғарбий Эроннинг йирик шаҳарларидан бўлган Кермоншоҳда этикдўз оиласида дунёга келди. Илм-маърифатни ва айниқса адабиёт ва санъатни севган ёш Лоҳутий шеърлар, ғазаллар ёзишни 1903 йилдан бошлаган бўлса ҳам, матбуотда 1907—1908 йилларда кўрина бошлади. Шоир ўзининг дастлабки асарларидаёқ меҳнаткаш халқ орзу-умидларини куйлади, жаҳолатни, эксплуатацияни қаттиқ қоралади. Шунинг учун ҳукмдорлар шоирга ўз ватанида тинчлик бермадилар, уни қувғин ва таъқиб остига олдилар.

1917 йилнинг кузида «Аврора» садолари жаҳолат ва зулм оламини ларзага келтирди. 1920—1921 йилларда Эронда ҳам зулмга, шоҳ салтанатига қарши халқ оммасининг намойишлари бошланди ва у қуролли қўзғолонга айланиб кетди. Октябрь революцияси таъсирида «Лаҳутихон қўзғолони» номи билан аталган Эрондаги бу қўзғолонга революционер шоир Абулқосим Лоҳутий бошчилик қилди. Лекин реакцион кучлар қўзғолонни бостирдилар. Лоҳутий 150 эронли эрксевар курашчилари билан Советлар мамлакатига ўтди.

Лоҳутий Советлар ўлкасида ўз бахтини топди ва ижодий иш билан машғул бўлди. У ўзининг ҳаммага манзур бўлган машҳур «Кремль» қасидасини 1923 йилда яратди. Бунда шоир Кремлни тинчлик қўрғони, коммунизмнинг муҳташам биноси, совет кишиларининг мангу бахт маскани сифатида тасвирлайди.

1925 йилда ўз хоҳиши билан Совет Тожикистонига ишга келган Абулқосим Лоҳутий ёш Тожикистон Автоном Совет Социалистик Республикасида илм-маърифат, адабиёт ва санъатнинг тараққий эттиришда жонбозлик кўрсатиб ишлади. Шоир биринчи беш йилликлар даврида «Биз енгамиз», «Донбасс ғалабаси», «Бунёдкор синфга» сингари ўнлаб достонлар, «Босмачи», «Боғбон», «Максим Горькийга», «О, меҳнат аҳли» сингари қатор шеърларини ҳамда публицистик мақолаларини ёзди.

Ватанпарвар шоир Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунлариданёқ қаламини найзага айлантирди. Қонхўр гитлерчи газандаларнинг афт-башарасини фош этувчи, халқни она-Ватан ҳимоясига чорловчи жанговар ғазаллар, шеърлар ва публицистик мақолалар ёзди. Унинг «Ўзбек оналари наказы», «Азизим, пайти келди, мен ўлимга юзма-юз борамап», «Украин халқига», «Тараснинг уйи озод бўлади», «Тожик ўғлони ҳеч кимдан қўрқмайди», «Дам олишнинг пайти эмас», «Рус оғамга», «Ленинградга», «Курашаётган украин халқига» ва бошқа қатор ғазал ва шеърлари ана шундай асарлар жумласидан эди.

Лоҳутий урушдан кейинги тинч қурилиш даврида ҳам самарали ижод қилди. Унинг «Тинчлик қўшиғи», «Тинчлик ҳужжатига қўл қўямиз», «Оддий кишиларимиз сўзи», «Қаҳрамон халқнинг қизи», «Иғвогарларга жавоб», «Сен эр бўлсанг Ватанни ҳимоя қил», «Ҳаёт енгади», «Ота ва бола» сингари бир қатор поэтик асарлари шеърият муҳлислари томонидан қизғин кутиб олинди.

Ленин орденли адиб Абулқосим Лоҳутий, ҳассос шоир бўлиш билан бирга, моҳир таржимон ҳам эди. У Пушкин, Грибоедов, Шекспир, Лопе де Вега, Маяковский ва бошқа қатор сўз санъаткорларининг энг яхши асарларини тожик тилига таржима қилди. Шоирнинг бир қатор поэмалари ва шеърлари Ғарб ва Шарқ мамлакатлари халқлари, шунингдек, Иттифоқдош республикалар халқлари тилларига ҳам таржима қилинган. Ўзбек халқининг дўсти ва севимли шоири Абулқосим Лоҳутий 1957 йилнинг 16 мартида Москвада вафот этди.

Ижодкор совет кишилари улкан революционер шоир ва публицист устод Абулқосим Лоҳутий туғилган куннинг 80 йиллиги нишонланаётган кунда ажойиб сўз устасининг номини катта ҳурмат ва эҳтиром билан тилга оладилар.

Мажид ҲАСАНОВ.

„Товуқ шўрва“

КИЧИК ФЕЛЬЕТОН

Сифатсиз тикилган туфлини «Товуқ шўрва» деб аташларини мен яқинда билдим. Ростини айтсам, таажжубда қолдим, таажжубим олдинроқ бошланган эди шекилли. Яхшиси, ҳаммасини бир бошдан айтиб бера қолай.

Нима бўлди-ю, янги туфли олиб хурсандчиликка бир кияй дебманда! (Эскисини кийиб юраберсам бўлмасмикан). Ётоқхонамиз ёнидаги пойафзал магазинидан Тошкентнинг биринчи пойафзал фабрикасида тайёрланган туфли олдим. Шунақанги силлиқ, шунақанги бежиримки, ҳей-ҳей, юракларим тўлқинланиб кетди-я! Хурсанд бўлганимдан 18 сўм 80 тийин ўрнига 19 сўм тўлаб чиқиб кетдим.

Аммо...

Роппа роса уч кун деганда хурсандчилигим ғуссага айланди. Чиройли туфлимнинг таги кўчиб кетди. Аввал ўнг пойи, кетидан чап пойи шунақа бўлди. Сотувчи қизнинг олдига келган эдим, «Хўжайинга киринг» деб маслаҳат берди. Магазин мудири ёшгина йигит экан. Икковимиз ўртамизда тахминан мана бундай суҳбат бўлиб ўтди:

— Узилиб кетибди-да?

— Ҳа шунақа бўлди.

— Чакки бўпти.

— Хўш, энди нима қилсам экан?

— Янгисини олинг, йигитча!

— Қайтариб юборсак бўлмасмикан?

— Уялмайсизми йигитча, битта туфлини деб жанжал кўтаргани. Йигит кишида ҳамият бўлиши керак.

Ҳамиятим борлигини исботлаш учун ўша магазиннинг ўзидан Самарқанд пойафзал фабрикасида тайёрланган туфлилардан бирини танладим-да, 16 сўм тўлаб чиқиб кетдим. Эҳтиёт қилиб кийсам унисининг пули ҳам чиқиб кетар деб қўйдим ичимда.

Аммо...

Ростини айтсам, бир ҳафтадан сўнг мен яна ҳангу-манг бўлиб қолдим. Кўзларимга ишонмай қўшнимиздан «синчиклаб қарангчи, шу туфлим узуқми ё бутунми?» деб сўрадим.

Узилибди, таг чарми паққос кўчиб кетибди, — тушунтирди қўшним.

Эртасига магазин мудирига йўлиқиб, туфлини стол устига қўйиб эндигина ҳасратимни бошлайман деб турган эдим:

— Кўтаринг товуқ шурвангизни! — деди у тўсатдан тескари ўгрилиб.

— Нима?!

— Сиздан бошқа ишим йўқми! Кўтаринг деяпман!

Кўчага чиққач, бошим қотиб қолди. Бир ҳаёлим фабрикага посилка қилай ҳам дедим-у... аммо бунақа «товуқ шўрвалар» уларнинг ҳам меъдасига тўғри келмаса керак деб бу ниятимдан қайтдим. Ҳозир икки «товуқ шўрва» икки қўлтиғимда, арз қилиб қайси идорага боришни билмай турибман.

С. САФАРОВ,
Тошкент шаҳри.

КЎРИНГ, ТОМОША ҚИЛИНГ

Тошкент шаҳар ижрокомининг кинолаштириш бошқармаси Давлат хавфсизлиги органларининг 50 йиллиги олдидан «Қаҳрамонлик ва жасорат кишилари ҳақида» деган темада кинофестиваль ўтказишга қарор қилди.

Фестиваль кеча бошланди. У 20 декабргача давом этади.

Пойтахтимиздаги Санъат саройи, «Москва», «Чайка», «Восток», Собир Раҳимов номли ва бошқа кино-театрларда чекистларнинг мардлиги, матонати ҳақида ҳикоя қилувчи «Текшириш давом этади», «Доктор Зорге», «Фавқулодда топшириқ», «26-си отилмасин», «ЧК ходими», «Элчилар фитнаси», «Давлат жиноятчиси» номли бадиий фильмлар намойиш қилинади.

Матонатли кишилар ҳақидаги фильмларни кўринг, томоша қилинг.

ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

[Боши биринчи бетда].

Баёнотда уқтириб айтиладики, Германия Федератив Республикасида янги нацизм хавфининг манбаи пайдо бўлганлиги, янги нацизмнинг сиёсий турмушга таъсири кучайиб бораётганлиги ва у ҳокимият тепасига чиқиб олишга интилаётганлиги Ғарбий Германия давлатининг шунчаки, ички иши эмас, бу — фашизмга қарши курашган истисносиз ҳамма халқлар ва давлатларга тааллуқлидир.

Европадаги бошқа халқлар каби совет халқи ҳам Германия Федератив Республикасининг янги йўлга — тинчлик ва ўзининг ҳамма қўшнилари билан ҳамкорлик қилиш йўлига тушиб олишидан манфаатдордир. Совет Иттифоқи Германия Федератив Республикаси билан нормал муносабатлар ўрнатишга ҳаракат қилмоқда. Бундай муносабатлар иккала мамлакат халқларига фойда етказган бўлур эди ва Европада тинчлик манфаатларига хизмат қилган бўлур эди. Аммо, шундай муносабатлар ўрнатилмаган экан, бунга олиб келган сабабларнинг илдизлари Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг сиёсатида тубли равишда томир ёйгандир.

Совет ҳукумати Германия Федератив Республикасидаги аксарият гражданларнинг қарашлари ва кайфиятлари ашаддий реваншчилар ва янги нацистларнинг позицияси билан айнан бир хил, деган фикрда эмас. Германияда гитлерчилар террори олдида бош эгмаган кучлар бўлганлигини совет кишилари биладилар. Ғарбий Германия жамиятида ҳам шундай кучлар бор.

Нацизм хавфи қайта тикланишига ўз вақтида ва қатъиян йўл қўймаслик зарур, деган қатъий фикрга амин бўлган Совет ҳукумати Германия Федератив Республикасидаги ҳодисаларнинг ҳозирги сиёсий ривожланишидан ўз сиёсати учун тегишли хулосаларни чиқариб олади. Бу масала устида Совет ҳукумати Германия Федератив Республикаси ҳукуматига баёнот билан мурожаат қилди.

Ғарбий Германиянинг тинч ва демократик тарзда ривожланишини таъминлаш учун асосий жавобгарликни ўз зиммаларига олган, Потсдам битимида қатнашган давлатлардан бири бўлган АҚШ ҳукуматига алоҳида мурожаат қилишни Совет ҳукумати ўзининг бурчи, деб ҳисоблайди.

Совет ҳукуматига шу нарса маълумки, гитлеризмга қарши коалиция қатнашчилари бўлган ҳамма давлатларнинг пойтахтларида ҳам Ғарбий Германиядаги янги нацистлар ҳаракати кенгайиб бораётганлигига, бу ҳаракатнинг ўсиб бориши натижасида қай даражада хавф туғилишига бир хилда баҳо берилаётгани йўқ. Лекин Германия Федератив Республикасининг ҳаётида янги нацист кучлар зўрайиб бораётганлиги шак-шубҳасиз факт эканлигини инкор қилиш мумкин эмас. Бу эса, урушдан кейинги тинчлик асосларини ишлаб чиққан давлатлар олдига шундай бир альтернативани қўяди: ё улар ўз зиммаларига олган мажбуриятларга мувофиқ мана шу тинчлик негизларига путур етказилишига йўл қўймай, Ғарбий Германиядаги реваншчилик ва янги нацизм хавфининг ўз вақтида олдини олмоқ учун тегишли чоралар кўрадилар, ёки нишоналари кўриниб турган келажакда Европадаги тинчлик оғир синовларга дуч келиб қолиши мумкин.

Демак, Совет ҳукумати шу нарсага аминдирки, Потсдам битимининг маъноси ва руҳига Германия Федератив Республикаси территориясида қаттиқ риоя қилинишини таъминлаш шу битимда қатнашган ҳамма давлатларнинг бурчидир. Потсдам шартномасининг милитаризм ва нацизмни таг-томири билан қуритиш тўғрисидаги энг муҳим талабларига Германия Федератив Республикаси территориясида риоя қилиниши устидан самарали контроль ўрнатилиши зарур; гитлеризмга қарши коалицияда қатнашган давлатлар бу хусусда халқлар олдида ўз зиммаларига мажбурият олганлар. Иккинчи жаҳон урушида гитлерчилар Германиясининг мағлубиятга учраганлиги ва ҳеч сўзсиз таслим бўлиш тўғрисидаги акт натижасида Ғарбий Германия зиммасига тушган мажбуриятлардан уни Германия сулҳ шартномаси тузилгунча ҳеч нима озод қила олмайди.

Германия Федератив Республикаси ҳарбий авантюралар йўлига тушиб олишига йўл қўймаслик зарурати туғилганида, бунинг учун Совет Иттифоқининг, унинг дўстлари ва иттифоқчиларининг ихтиёрида етарли имконият ва воситалар бор. Германия Федератив Республикасининг ривожланишидаги баъзи хатарли жиҳатларга тааллуқли бу мурожаат гитлерчи фашизм билан ҳаёт-мамот тўқнашувида халқларни руҳлантирган идеалларга Совет Иттифоқининг содиқлиги, Европада ва бутун дунёда тинчликни сақлаб қолиш ғамида бўлганлиги сабабли туғилган мурожаатдир.

Потсдам битими ва тўрт давлат имзо чеккан бошқа битимлар бўйича олинган мажбуриятлардан келиб чиқаётган зарурат сабабли ҳамда Европа хавфсизлигини ва халқаро хавфсизликни таъминлашнинг узоқ муддатли манфаатлари талаб қилаётганлиги сабабли Ғарбий Германияга нисбатан кўриладиган чораларни амалга оширишдаги сусткашлик натижасида келиб чиқиши мумкин бўлган ҳамма оқибатларни ўйлаб кўриб, бундан буён шундай ҳолларга йўл қўймай, бутун масъулиятни тушуниб ҳаракат қилишга Совет ҳукумати АҚШ ҳукуматини қатъий даъват қилади».

АҚШнинг СССРдаги элчиси, Совет ҳукуматининг бу Баёнотини ўз ҳукуматимга дарҳол етказаман, деди.

* * *

Германия Федератив Республикасида милитарист ва янги нацист кучлар активлашаётганлиги муносабати билан Буюк Британия ва Франциянинг СССРдаги элчиларига ҳам Совет ҳукуматининг тегишли баёнотлари топширилди. (ТАСС).

ТАСС БАЁНОТИ

Кейинги вақтларда АҚШда бетараф Камбоджага қарши янги иғвогарлик кампанияси авж олдирилмоқда. Бу кампанияга расмий кишилар ва Америка ҳарбий қўмондонлиги ҳам қўшилди. Бу мамлакат соҳили блокада қилинсин ва ҳатто унинг территориясига бевосита бостириб кирилсин деган даъватлар қилинмоқда.

Шу билан бир вақтда, АҚШ ҳукумати Жанубий Лаосга қўшин киритмоқчи, Вьетнам халқига қарши агрессияда АҚШнинг малайи бўлиб қолган Таиланд билан Жанубий Вьетнам ўртасида суверен Лаос давлатининг территориясидан кесиб ўтадиган қандайдир «йўлак» вужудга келтирмоқчи деган хабарлар пайдо бўлди.

Шундай қилиб, АҚШнинг агрессив доиралари Вьетнамдаги урушни янада кучайтиришга қаратилган босқинчилик йўлини ўтказиб, бу уруш оловини шарқи-жанубий Осиёнинг бошқа мамлакатларига ҳам кўчиришга тайёргарлик кўраётганликлари кўриниб турибди. Халқаро тинчлик ва хавфсизлик манфаатлари нуқтаи назаридан қараганда бундай планлар нақадар хатарли эканлиги мутлақо равшан.

Давлат бошлиғи шаҳзода Нородом Сианук Американинг Камбоджага нисбатан тузаётган агрессив режаларини фош қилиб ташлади ва камбоджа халқи ҳар қандай иғвогарликларга зарба беришга ҳамда ўз мамлакатининг миллий суверенитетини ва даҳлсизлигини ҳимоя қилишга маҳкам бел боғлаган деб, огоҳлантирди.

Лаоснинг ватанпарвар кучлари Қўшма Штатларнинг Лаоснинг ички ишларига аралашаётганлигига ва Лаосга доир 1962 йилги Женева битимларини поймол қилаётганлигига қарши неча марталаб норозилик билдирдилар. АҚШ Лаоснинг суверенитети ва бетарафлигини бузишга ва Лаос территориясининг бир қисми устидан ўз контроллигини ўрнатишга уринаётганлигига улар ҳеч қачон тоқат қила олмаслиги шак-шубҳасиздир.

Совет Иттифоқининг раҳбар доиралари шарқи-жанубий Осиёдаги вазиятнинг ривожланишини диққат билан кузатиб турибдилар. Совет Иттифоқи шу нарсага асосланиб иш кўрмоқдаки, ҳамма давлатлар Камбоджанинг ва Лаоснинг мустақиллигини ва бетарафлигини ҳурматлашлари лозим, шу давлатларнинг манфаатларини гарантиялаб берган Женева битимларига оғишмай риоя қилиниши ва бу битимлар ҳурматланиши лозим. АҚШ шарқи-жанубий Осиёдаги вазиятни янгиа кескинлаштиришга уринаётганлиги жаҳондаги тинчликсевар давлатларнинг қатъий зарбасига учрайди ва бундай ҳаракатларнинг оқибатлари учун бутун жавобгарлик АҚШ зиммасига тушади, албатта.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ПЛАНЕТАМИЗДА

БМТ Бош Ассамблеясида СССР ташаббуси маъқулланди

НЬЮ ЙОРК. [ТАСС]. Бош Ассамблеянинг ялпи мажлиси муҳокамасига биринчи комитетнинг «Ядро қуролини қўлланишни таъқиқлаш тўғрисида битим тузиш ҳақида»ги доклади тақдим қилинди.

Докладчи — Швеция вакили Торстен Нильссон «Ядро қуролини қўлланишни таъқиқлаш тўғрисида битим тузиш ҳақида»ги масала БМТ Бош Ассамблеясининг XXII сессияси кун тартибига Совет Иттифоқининг ташаббуси билан киритилганлигини эслатиб ўтди.

Биринчи комитет резолюция лойиҳасини кўпчилик овоз билан қабул қилиб, сўнгра уни маъқуллашни Бош Ассамблеяга тавсия қилган эди.

Кеча Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеяси резолюция лойиҳасини ғоят кўпчилик овоз билан қабул қилди.

ҚИЗҒИН САЛОМ

КАТМАНДУ, 11 декабрь. [ТАСС]. СССР Олий Совети Миллатлар Совети Раисининг ўринбосари, Совет парламент делегацияси составида бу ерга келган М. А. Абдуллаева шарафига 9 декабрда Непал хотин-қизлар ташкилоти қабул маросими ўтказди.

Ўртоқ Абдуллаева тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик йўлида олиб борилаётган курашда совет хотин-қизларининг иштироки тўғрисида, СССРда хотин-қизларнинг турмуши ҳақида гапириб берди. Сўзининг охирида у Непал хотин-қизларига Самарқанд шаҳар аёллари номидан қизғин салом топширди. Миллий панчаят депутати Сушила Тхапа хоним ва маҳаллий панчаят раҳбарлари М. А. Абдуллаевани қизғин табрикладилар.

ЮРАК УРИБ ТУРИБДИ

ПАРИЖ. Жаҳонда биринчи бўлиб бошқа кишининг юраги 56 яшар Луи Вашканскийга ўрнатиб қўйилган. Вашканскийга ўрнатилган ўзга юрак 8 кундан бери уриб турибди. Франс пресс агентлиги мухбирининг Кейптаундан берган хабарида айтилишича, Кейптаундаги «Хроте цхюр» касалхонасида ўтказилган шу нодир операциянинг раҳбари профессор Крисс Бернард Вашканскийнинг соғлиғи ёмонлашиб қолди, деб ғарбдаги баъзи газеталарда босилиб чиққан ҳамма хабарларни рад қилди. Шу операцияда қатнашганлардан бири — хирург Мартинус Бота мухбирларга бундай деди: «Кейинги биохимик анализлар Вашканскийнинг организми ўзига ўрнатилган ўзга юракни рад қилишга уринганлигини кўрсатувчи ҳеч қандай белги йўқлигидан далолат бериб турибди». (ТАСС).

Л. ВАШКАНСКИЙНИНГ САЛОМАТЛИГИ ТЎҒРИСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 11 декабрь. (ТАСС). Жаҳонда биринчи бошқа юрак қўйилган Луи Вашканскийнинг саломатлиги тобора яхшиланмоқда ва Кейптаундаги «Хроте СХ-Р» касалхонасининг врачлари кеча уни махсус хонадан одатдаги касалхона палатасига ўтказдилар. Ноёб операция раҳбари профессор Крис Бернарднинг укаси доктор Мариус Бернард ЮПИ агентлигининг мухбирига қуйидагиларни маълум қилди: операциядан кейин бугун тўққизинчи куни Вашканскийга ўрнидан туришга ва бир он вақт ўрнида ўтиришга рухсат берилса керак, деди.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ОЗОДЛИГИ УЧУН КУРАШУВЧИ КАСАБА СОЮЗЛАР ФЕДЕРАЦИЯСИНИНГ МУРОЖААТИ

Ханой (ТАСС). Вьетнам Информация агентлиги Озодлик агентлигининг маълумотларига асосланиб хабар беради: Жанубий Вьетнам озодлиги учун курашувчи касаба союзлар федерацияси Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти тузилганлигига 20 декабрда 7 йил тўлиши муносабати билан бутун дунё меҳнаткашларига ва прогрессив касаба союз ташкилотларига мактуб йўллади.

Федерация бутун дунё меҳнаткашларини Вьетнамдаги Америка агрессив урушининг тўхталишини қатъий талаб қилишга чақиради. Мактубда жаҳондаги турли мамлакатларнинг касаба союзлари Жанубий Вьетнам ишчилари ва меҳнаткашларининг ватанпарварлик курашида уларни қўллаб-қувватлаб, ёрдам бераётганликлари учун шу касаба союзларга самимий миннатдорчилик изҳор қилинади.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ ВА ЧЕХОСЛОВАКИЯ ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК, ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК ҲАМДА УРУШДАН КЕЙИНГИ ЙИЛЛАРДА ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШ ЮЗАСИДАН ТУЗИЛГАН ШАРТНОМАГА 24 ЙИЛ ТЎЛДИ

ҲАМКОРЛИК

Бугун Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўртасида дўстлик, ўзаро ҳамкорлик ҳамда урушдан кейинги йилларда ҳамкорликда яшаш тўғрисида тузилган шартномага 24 йил тўлди. Бу давр мобайнида ҳар икки дўст мамлакат саноат, қурилиш ҳамда техника соҳасида бир-бирларига яқиндан ёрдам бериб келмоқда. Сиз суратда Кошица шаҳри яқинидаги Шарқий Словакия металлургия комбинати учинчи домна печининг қурилишини кўриб турибсиз.

Чехословакия ҳамда Марказий Европадаги бу йирик саноат иншооти совет мутахассислари ҳамда Совет Иттифоқи ёрдамида қурилмоқда.

ЧТК—ТАСС фотоси.

◆ ◆

ЯМАНДАГИ АҲВОЛ

ҚОҲИРА. Республика қуролли кучлари ҳукуматга тарафдор қабилаларнинг мадади билан кейинги кунларда Санодан шимолда исёнчиларга ва чет эллардан ёлланганларга қарши шиддатли жанг олиб бордилар. Яман Республикаси ички ишлар министри полковник Аҳмад Арруҳумининг «Алаҳром» газетасида эълон қилинган баёнотида шундай деб айтилган.

Баёнотда таъкидлаб ўтиладики, ҳукумат қўшинлари пойтахт атрофини, шунингдек Санодан 14 километр шимолдаги Аррахаб аэропортини ва шаҳардан жанубда 5 километр масофадаги Алқаа аэропортини назорат қилиб турибдилар. Министрнинг сўзига қараганда, ҳар иккала аэропорт яна ишлай бошлади.

Арруҳуми, Санонинг шарқидаги бини Хушейш ва Хавлан районларида яқинда монархистлар билан бўлиб ўтган жанглар республикачиларнинг ғалабаси билан тугалланди, деб айтди. (ТАСС).

АҚШнинг космонавт-учувчиси ҳалок бўлди

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Америка космонавти майор Роберт Лоуренс Эдварс (Калифорния) ҳарбий ҳаво базасида рўй берган авиация фалокатида ҳалок бўлди. Лоуренс 31 ёшда эди. У ҳали космик парвозда қатнашмаган бўлиб, бир группа бошқа космонавтлар билан бирга тайёргарликдан ўтаётган эди.

Роберт Лоуренс Қўшма Штатлар космонавтлари командасига олинган биринчи негр эди.

АЖОЙИБОТЛАР

СУВ ОСТИДАГИ «ҚАСР»

Табиатда ўргимчакнинг 20 мингга яқин турлари бор. Улар бир-бирларидан каттакичиклиги ,тузилиши билан фарқ қилади. Ўргимчакларнинг деярли ҳаммаси қуруқликда яшайди. Шулардан фақат бир хили кўмушсимон ўргимчак [серебрянка] сув остида яшашга мослашган. Бу ўргимчак жуда яхши суза олади. Сув остидаги ўсимликларнинг танасига ёпишиб, ўзига «қаср» қуриб олади. У аввал ўсимликларнинг шохидан шохига тўр тортиб «айвон» ясайди. Сўнг сув юзасига чиқиб, орқа оёқлари билан ҳаво заррачаларини пастга олиб тушиб, «айвон»ига тўплайверади. У «айвони» тўлгунча сув юзасидан ҳаво ташиб кираверади. «Айвон» ҳавога тўлгач, у қўнғироқ шаклига киради. Ўргимчак ҳаво тўлдирилган ана шу «қалъа» остида бемалол қишлайверади. Унга ҳар қандай совуқлар ҳам, тўлқинлар ҳам қўрқинчли эмас.

ОҲУ СУТИ

Таврия чўлидаги «Аскания — Нова» хўжалигида Жанубий Африка оҳусининг бир тури—канн бор. Унинг сути жуда ширин, ундан бодомнинг ҳиди анқиб туради. Бу сутдан тайёрланган қатиқ очиқ ҳавода бир йилгача айнимасдан туради. Олимлар бу оҳунинг сути билан тананинг куйган жойларини, ичдаги иллатларни ва бошқа хил яраларни даволаш мумкинлигини аниқладилар.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 18.00 — **Телеянгиликлар**, 18.15 — **Актриса билан учрашув** (болалар учун), 18.55 — **Бурчига содиқ кишилар** (қурувчилар учун), 19.10 — **Спорт** («Ёшлик» студияси), 19.50—**Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 19.55 — **Телеянгиликлар**, 20.15 — **Адабий меросимиз ойнаижаҳонда** (А. Навоий туғилган кунининг 525 йиллиги олдидан), 20.55 — Истеъдод. **Азиза Саидхўжаева.**

Рус тилида: 21.45 — **Реклама ва эълонлар**, 21.55 — **Кул** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. **Маяковский ижодида В. И. Ленин образи** (мактаб ўқувчилари учун), 18.30 — **Назарий механика** (студентлар учун).

19.45 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **Олмаота кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 19.30 — **Кронштад** (ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 19.50 — **Тайга қўшиғи** (илмий-оммабоп фильм), 20.10 — **Жаз ҳақида суҳбат** («Ёшлик» студияси), 21.00 — **45-квадратда** (бадиий фильм)

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/XII да **Қутлуғ қон**, 13/XII да **Аяжонларим.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 12/XII да **Гули сиёҳ**, 13/XII да **Тошболта ошиқ.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Москвалиқлар аренада», Совет цирки усталари. Совет Иттифоқида якка-ю ягона электрон-механик одам — «Робот» аттракциони.** Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Тергов давом этади — «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Кейин тинчлик бўлади — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 4 ва кеч 8 да).

Фантомас (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Яшил арава — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Танарацуки қизлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, кеч 6 ва 9-45 минутда).

СССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИ ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОТЕХНИКА АЛОҚА ИНСТИТУТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари (профессорлар, фан докторлари, доцентлар, фан кандидатлари), радио қабул қилиш қурилмалари, радио узатиш қурилмалари;

кафедра профессорлари ва доцентлари: олий математика, физика, электр занжирлари линияси назарияси, телевидение, электроакустика ва радиоэшиттириш, ҳисоблаш техникаси, автоматика ва телемеханика асоси, техник электродинамика, радио тўлқинларини тарқатиш, антенна-фидер қурилмаси, кучлантириш қурилмалари, жуда юқори частотали электрон ва квант асбоблари;

катта ўқитувчилар: КПСС тарихи, физика, рус тили, телевидение, электроакустика ва радиоэшиттириш, ҳисоблаш техникаси, алоқа қурилмасининг электр озуқаси, инженерлик графика, сигнал узатиш назарияси, линиясиз электр занжири назарияси;

ассистент ва ўқитувчилар: КПСС тарихи, физика, сиёсий иқтисод, рус тили, алоқа иқтисоди, узоқ алоқа, телефония, радиоузатиш қурилмалари, радиорелей линияси, электр занжири линияси назарияси, сигнал узатиш назарияси, линиясиз электр занжирлари назарияси, инженерлик графика, кучлантириш қурилмалари, электрон асбоблар, алоқа линияси, алоқа қурилмалари электр озуқаси.

Конкурс муддати 1967 йил 25 декабргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 87, Энгельс кўчаси, 108-уй.

ҚАДРЛИ ЎРТОҚЛАР!

Яқин таниш билишларингизни Янги 1968 йил билан табриклашни

УНУТМАНГ!

Эслатамиз, сизнинг танишларингизга ҳурматингиз, юборган табрикномангизни ўз вақтида етиб боришидан маълум бўлади ва бу фақат Сизга боғлиқ.

табрик хатлари, открикталари, бандероллар, посилка ва почта переводларини юборишни.

КЕЙИНГИ КУНГА ҚОЛДИРМАНГ,

Уларни 24 декабрдан қолмасдан почталарга топширишингизни маслаҳат берамиз.

Кўрсатилган муддатдан сўнг почта орқали юборилган ҳамма нарсаларни ўз вақтида элтиб бериш гарантияланмайди.

15 дан 24 декабргача ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАЛАРИ ВА ФОТОТЕЛЕГРАММАЛАР имтиёзли равишда

(ярим нархда)

ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Етказиб бериш куни кўрсатилган табрик телеграммалари фақат 24 декабргача қабул қилинади.

24 ДЕКАБРДАН СЎНГ БЕРИЛГАН ТЕЛЕГРАММАЛАРНИ ЎЗ ВАҚТИДА ЕТКАЗИБ БЕРИШ ГАРАНТИЯЛАНМАЙДИ.

АДРЕСЛАРНИ ТЎҒРИ ВА АНИҚ ЁЗИНГ.

Шаҳарлардаги ҳамма адресларга етказиб берадиган почта бўлими номерини албатта ёзинг.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА

24-25 декабрда

Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилда чиқарган 6-пул-буюм ютуқлар лотереясининг

ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ.

Тиражда умумий суммаси 877500 сўмлик 612500 пул ва буюмлар ютуғи ўйналади, булардан: **«Волга», «Москвич-408»** автомашиналари, **«М-63»** ва **«ИЖ-Планета»** мотоцикллари, пианиналар, мотороллёрлар, **«ЗИЛ-Москва», «Памир», «Саратов-2»** холодильниклари, **«Восход»** ва **«Рубин-102»** телевизорлари, баянлар, радиолалар, гиламлар, гилам пойандозлар ва бошқа шу каби қимматли буюм ва пул ютуқлари.

Лотерея билетларини сотиб олингиз!

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

Ҳамма истеъмолчилардан куннинг ёруғ пайтида уйлардаги, магазинлардаги, корхоналардаги, кўчалардаги, шунингдек бино ичидаги

ЭЛЕКТР ЛАМПАЛАРИНИ

ўчириб қўйишини сўрайди.

Куннинг ёруғ вақтида ташқи ёритиш лампаларидан фойдаланганларга огоҳ қилинмасдан

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ

узиб қўйилади.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

Энергосбит абонентлари ҳисобланган ҳамма гражданлардан фойдаланилган

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ

учун бўлган қарзларини 1967 йилнинг охиригача тўлашларини сўрайди.

Ўтган ойлар учун қарзлари бўлган абонентлар дарҳол тўлашлари керак.

Ўз вақтида тўланмаган счетларга

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ

огоҳ қилинмасдан ўчириб қўйилади.

«УЗЭЛЕКТРОСБИТ»

1967 ЙИЛ ТАМОМ БЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Энергосбит абонентлари ҳисобланган ҳамма **ташкилот, корхона ва муассасалардан** электр энергия учун бўлган қарзларини Давлат банкининг Ленин район, 222103-хисоб счётига тўлашларини сўрайди.

Справкалар учун телефон номерлари: В-3-29-56, В-3-78-60 (1 Май кўчаси, 101-уй).

Ўзбекистон ССР Молия министрлиги ва Ўзбекистон Госстрах бошқармаси министрликнинг кадрлар тайёрлаш ва кадрлар бошқармасининг бошлиғи Р. У. Тўрақуловга рафиқаси

Тожи ҒАНИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «Правда ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26 Редактор—В36545, Редактор ўринбосарлари—В37914, В39323, Масъул секретарь—В34445, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. **ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ:** Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши (нефть разведкаси коммутатори орқали қўшимча) 84, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ А — 288. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 15106.